

ŽIVA ZAJEDNICA

Svibanj / Mai 1981.

Broj 5

»LEBENDIGE GEMEINDE«

MITTEILUNGSBLATT DER
KROATISCHEN KATHOLISCHEN MISSIONEN
ERSCHEINUNGSTORT FRANKFURT AM MAIN

CIJENA / PREIS 1,- DM

LIST HRVATSKIH KATOLIČKIH MISIJA

U mladima raste zajedništvo – Crkva

10. Kroatisches Jugendtreffen und Bibelolympiade vom 1.-3. Mai '81

*Dio mladih nogometaša zajedno s biskupom Kosom neposredno prije početka natjecanja
Ein Teil junger Fußballer mit kroatischem Bischof Kos kurz vor dem Spielanfang*

Hrvatski naddušobrižnički ured u Frankfurtu, organizator 10. Susreta hrvatske katoličke mladeži i Biblijske olimpijade, strahovao je da bi ovaj „najvažniji događaj za naše misije u Njemačkoj“, kako reče jedan iskusni misionar, mogao biti tek sjena dosadašnjih sličnih okupljanja. Razloga za to stra-

hovanje bilo je više: materijali za kviz znanje dostavljeni su misijama dosta kasno; knjiga „Snagom Duha“ koju su njemački stručnjaci ocijenili kao vrlo dobru i jako pedagošku, a koja je služila kao udžbenik, bila je preteška za niže uzraste mladih; pomicanje datuma

(nastavak na sl. str.)

- Susret mladeži str. 1-13
- Iz naših misija str. 15-17
- Umiranje 7. sakramenta str. 18
- Crkvena godina i kalendar str. 19-20
- Socijalni savjetnik str. 22-23

održavanja Susreta sa 17. 5. na 1. 5., da bi se dobilo više vremena za športsko natjecanje, skratilo je i onako kratko vrijeme priprema. No, prvoslavbanjski dan je pokazao da su sva ta strahovanja bila neosnovana. Stotine mladića i djevojaka, radničkih sinova i kćeri, stizali su, u predpodnevne sate blagdana rada, iz najudaljenijih mjesta u metropolu na Majni da bi, predvođeni svojim svećenicima, časnim sestrama i župnim pomoćnicima, posvjedočili svoju vjeru u Isusa Krista, svoju pripadnost Crkvi Katoličkoj i svoju privrženost hrvatskom narodu. Imali smo dojam kao da žele viknuti: mi poznajemo svoju povijest i dok se budemo okupljali oko svoje Crkve i njegovali zajedništvo, neće nas nitko asimilirati.

U programu ovogodišnjeg jubilarnog Susreta koji se održao od 1. do 3. svibnja 1981. bile su četiri glavne točke: športsko natjecanje, kviz znanja, euharistija i akademija.

Športsko natjecanje

Uvođenje športskih disciplina u program Susreta bio je puni pogodak. Dobro je poznato da mladi vole šport. Ali da će oni nakon ranog ustajanja i višesatne vožnje autobusima igrati s onoliko žara i svježine, nisu vjerovali ni najveći optimisti. Točno u 14.00 sati svi su se športashi okupili u dvorani BIKUZ (Frankfurt-Höchst) gdje ih je pozdravio biskup Ćiril Kos i nadužobrižnik o. Bernardo Dukić. Oni su im predstavili i ekipu voditelja na čelu s Mirkom Vi-

Sučevim i biskupovim znakom križa započeo je turnir u malom nogometu

dačkovićem, socijalnim radnikom iz Waiblingena. Kompleksi dvorana i igrališta u Höchstu omogućili su svim natjecateljima da igre započnu istovremeno. Za mali nogomet (on je smatran najvažnijom disciplinom!) prijavilo se deset momčadi: Stuttgart I i II, Essen, Frankfurt-Höchst, Offenbach, Neuss, Frankfurt, Freudenstadt, Salzbrug i Ulm-Ravensburg. Poslije višesatnog natjecanja pronađen je pobjednik. **Prvo mjesto** pripalo je ekipi Frankfurta, **drugo** ekipi Essena i **treće** ekipi Freudenstadta. U velikom nogometu u kojem se natjecalo 6 momčadi – Mainz, Essen, Aschaffenburg, Offenbach, Düsseldorf

i Aachen – **prvo mjesto** zauzeo je Zrinski iz Offenbacha, **drugo** Aschaffenburg, a **treće** Essen. – Sve su se nogometne utakmice, posebno one u dvorani, odigravale uz burno navijanje. U nekim momentima bili smo skloni pomisliti da se tu radi o „mundialu“. Publika je uistinu bila glasna i bučna – nu tako je to u športu, a neki voditelji i voditeljice momčadi prenervozni i pravdodjeliteljsko raspoloženi: htjeli su uz suce biti suci. Opće je raspoloženje bilo izvrsno. Na početku prve utakmice u malom nogometu vidjeli smo posebno dirljivu scenu. Sudac Drago Prskalo, nakon što je dao upute igračima, načinio je znak križa nad loptom. Lopta i križ, križ nad loptom – pa tu je sva simbolika nogometnih natjecanja katoličke mladeži. Natjecanje u stolnom tenisu koje je okupilo ekipe iz Bielefelda, Frankfurta, Essena, Freudenstadta, Hagen, Offenbacha, Ravensburga i Ulma, a koje je vodio Mirko Anđelić, bilo je također vrlo zanimljivo i, za razliku od nogometa, dosta tiho. **Prvo mjesto** osvojio je Hagen, **drugo** Essen i **treće** Balingen. – U odbojci se sastale djevojke iz Frankfurta i Ulma. Nakon vrlo uzbudljive igre koju su pratili brojni bučni navijači, pobijedila je ekipa iz Frankfurta.

Šteta da za trčanje i potezanje konopca nije bilo vremena. Oko 20.00 sati pobjedničke su momčadi primile vrlo ukusne pokale iz ruku biskupa Kosa. Poslije večere svirao je VIS „Kapi“ iz Nürnberga plesnu glazbu. Mladež je do u kasne sate bila u izvrsnom „štimun-

Neporaženi frankfurtski nogometaši zasluženo su osvojili prvo mjesto u malom nogometu

Stadtkämmerer Gerhardt govori za vrijeme sv. Mise u frankfurtskoj katedrali

gu". Uvjereni smo da će slijedeći Susret okupiti još više mladih natjecatelja u športskim disciplinama. Ovogodišnje prvosvibanjsko iskustvo je ugodno i dragocjeno.

Kviz znanja

U subotu 2. svibnja počela je Bürgerhausu (Frankfurt-Nied), poslije pozdrava o. biskupa i o. nadužobrižnika te pjevanja olimpijske himne, Biblijska olimpijada. 44 grupe mladih iz 26 misija (iz Münchena je došlo 5 grupa) najprije su, bez uobičajene nervoze, izvukle pismene testove i rješavale ih kroz pola sata. Poslije toga slijedio je prvi krug usmenog ispitivanja. On je trajao puno duže. Odgovarao je samo onaj natjecatelj koji bi izvukao „punu“ kovertu. Žiri od 5 članova (p. J. Baričević, predsjednik, p. M. Kovač, p. Ziels, p. L. Oreč i vlč. J. Župarić) bio je dobro pripremljen za svoj dosta delikatni posao. Stoga nije ni imao veće muke pri ocjenjivanju. Nakon ovoga kruga učinjena je pauza i sabrani su bodovi. Žiri je odlučio da u finale uđe 17 grupa s najvećim brojem bodova. To je jedna od novosti ovogodišnjeg načina vjeronaučnog natjecanja i može se mirne duše reći da je to bila dobra novost. U finale su, a to je i konačni raspored, ušle ove grupe: Reutlingen, Aachen, Mainz, Stuttgart I, Singen, Frankfurt II, Hannover I, Münster, Hannover II, München I, Hagen I, Nürnberg, Ulm I, Balingen, Düsseldorf, Moers I i Stuttgart II. Poslije drugoga kruga usmenih pitanja u vrh su

izbile grupe iz Aachena i Reutlingena s jednakim brojem bodova. Na dodatno pitanje Reutlingen je za nijansu bolje odgovorio od Aachena i osvojio **prvo mjesto**. Aachenu je pripalo **drugo**. Za treće mjesto borile su se tri grupe s jednakim brojem bodova: Singen, Stuttgart I i Mainz. Najuspješnija je bila grupa iz Mainza, pa je njoj pripalo **treće mjesto**. Po završetku vjeronaučnog natjecanja članovi žirija su bili, a to je već postao običaj, meta kritike nekih „sveznadara“, ali se sve brzo smirilo. Mladež je i opet do u kasne sate pjevala i plesala i brzo zaboravila tugu i „nepravde“. – Sve u svemu, ova je Biblijska olimpi-

jada tekla vrlo mirno. Zahvaljujući najviše J. Baričeviću, glavnom autoru knjige „Snagom Duha“, Olimpijada je bila i tehnički i sadržajno vrlo dobro pripremljena. Poželjno bi bilo da tekstove za slijedeću Olimpijadu naši vjeroučenici dobiju do početka nove školske godine. Dio onoga što su vjeroučenici morali naučiti za kviz znanja i za život vidi na str. 9–13. Osim u kvizu znanja mladi su se natjecali u likovnom izražavanju i u pismenim sastavima. Vidi o tome članak na str. 6.

Euharistija

Na euharistijskom slavlju u frankfurtskoj katedrali okupilo se 3. 5. oko 3.000 hrvatskih katolika. Crkva je bila dupkom puna. Euharistiju je predvodio i propovijedao đakovački biskup mons. Ciril Kos. S njim su koncelebrirali 26-ca svećenika. Biskupa je odmah na početku sv. Mise pozdravio u ime biskupije Limburg katedralni župnik W. Adlhoch. Poslije tog pozdrava riječ je uzeo frankfurtski misionar o. Luka Livaja. U ime grada Frankfurta i priprečenog gradonačelnika Wallmanna biskupa i hrvatsku mladež pozdravio je Stadtkämmerer Gerhardt ovim riječima:

Rede von Stadtkämmerer Gerhardt am 3. Mai 1981 im Dom zur Kroatischen Bibel-Olympiade

Hochwürdigster Herr Bischof,
ich grüße Sie im Namen der Stadt Frankfurt am Main im Kaiserdom, der

.mladeži	
POPIS GRUPE	
1. Aachen	24. Moers I
2. Augsburg I.	25. München II
3. Balingen	26. München I
4. Bielefeld I.	27. " III
5. Düsseldorf I.	28. " IV
6. " II	29. " V
7. " III	30. " VI
8. Esslingen	31. Münster
9. Frankfurt M. I	32. Neuss I.
10. Freudenstadt I	33. " II
11. " II	34. Nürnberg
12. " III	35. Offenbach
13. Hagen I	36. Kasselburg I.
14. " II	37. " II
15. Hannover I	38. Reutlingen
16. " II	39. Salzburg
17. Koblenz	40. Siedelungen
18. Köln	41. Singen
19. Krefeld-Linn	42. Stuttgart I
20. Mainz	43. " II
21. Mettmann-Ley. I	44. Ulm I
22. " II	45. " II
	46. " III
	47. Mannheim
	48. " II

Na školskoj tabli koja je stajala na pozornici bile su naznačene grupe koje su sudjelovale u kvizu znanja

oft im Mittelpunkt europäischer Geschichte stand, von der auch Ihr Heimatland umschlossen war.

Es ist eine Freude für Ihre Landsleute, daß Sie mitten unter ihnen sind. Ich empfinde dies als einen sichtbaren Ausdruck dafür, daß Sie von Ihrer Heimatkirche nicht vergessen wurden.

Ich grüße alle aus nah und fern, die zur Bibel-Olympiade gekommen sind. Ich grüße auch die Eltern; die vielen kroatischen Familien.

Sie sind in unser Land gekommen, um hier Arbeit zu finden, getreu auch einer biblischen Weisung, daß der Mensch zu arbeiten habe. Sie suchten aber nicht nur Arbeit, sie suchten auch eine Heimstätte, in der Sie sich wohl fühlen, in der Sie Ihr Familienleben pflegen können.

Ich weiß, in welcher Pflicht hier gerade auch die Stadt Frankfurt am Main steht, um Ihnen zu helfen, damit Sie Ihr Leben hier menschlich gestalten können. Es ist da schon vieles geschehen. Es bleibt aber auch noch zu tun. Es ist unsere Absicht, **nun erst einmal für diejenigen, die bereits hier sind**, ein menschliches Umfeld zu schaffen, zu dem ja viel gehört, die Wohnung, die Schule, die Freizeitbetätigung, das Mitwirken in Vereinen, Gemeinschaften und Pfarrgemeinden und für diejenigen, die arbeitslos geworden sein sollten, ihnen wieder zu einer neuen Arbeitsstelle zu verhelfen.

Die Jugendlichen vor allem grüße ich, die sich an der Bibel-Olympiade beteiligen. Ich wünsche allen Erfolg bei diesem religiösen Wettstreit. Ich beglückwünsche Euch, daß Ihr so viel Interesse an der Hl. Schrift bekundet, das ja sicherlich auch ein Stück Bekenntnis zum Glauben sein soll. Hier in der freiheitlichen Ordnung nutzt Ihr Eure Chancen, nach Eurem Glauben zu leben. Ihr seid damit Vorbild für viele, auch für viele Einheimische, die dies auch alles tun könnten.

Denken wir gerade in einer solchen Stunde an alle Kinder und Jugendlichen in der weiten Welt, die daran gehindert werden, sich so in ihren Glauben einzuüben, wie Ihr dies tun könnt.

So wird dieser Tag ein Tag hoher Verantwortung für uns alle. Daß Sie, H. H. Bischof, uns dazu Kraft und Mut vermitteln und uns zu unserem Tun den Segen spenden, dafür danken wir Ihnen.

Na svim nogometnim borilištima bilo je vrlo živo i zanimljivo

Es ist dies für uns auch ein Zeichen europäischer Verbundenheit. Grüßen Sie Ihre Diözese, grüßen Sie Ihr Land von dieser Stadt und seien Sie versichert, wenn wir von Europa sprechen, dann schließen wir alle Länder ein, die in der großen christlichen Tradition stehen und deren Völker ihr Leben orientieren wollen an den Grundwerten, die durch den christlichen Glauben geprägt sind.

Akademija

Istoga nedjeljnog dana popodne našla se naša mladež i Božji narod na svečanoj akademiji u Bürgerhaus-u (Frankfurt-Nied). Preko 2.000 ljudi pozorno je pratilo vrlo zanimljiv program što su ga izvodili pjevački zborovi iz Berlina, Nürnberga, Offenbach, Frankfurta i Münchena te folklorne grupe naših mladih iz Hannovera, Augsburga, Hagen, Nürnberga i Berlina. Odmah na

Da mladost, živost i ljepota idu pod ruku, pokazala je i ova folklorna grupa iz Hagen

početku prodefilirale su pozornicom tri pobjedničke grupe u kvizu znanja. Bile su oduševljeno pozdravljene. Poslije toga podijelio je predsjednik žirija J. Baričević nagrade i diplome nagrađenima i pohvaljenima u likovnom izražavanju i pismenim sastavima. G. Mielu, gradskom vijećniku i njegovoj supruzi poklonjeni su simbolični darovi. Mjesni njemački župnik u Niedu pozdravio je sve okupljene i zaželio da se Hrvati češće navrate u Bürgerhaus „jer je ta dvorana obično poluprazna kad se u njoj sastaju Nijemci“. Cijeli je program ove akademije bio vrlo lijep i teško je kazati što je bilo najljepše. Ipak nam se čini da se slušateljstva najviše dojmio „Nabucco“ (Dječji zbor iz Berlina), „Rastavljenim roditeljima“ (Sestre i brat Valo iz Münchena) i „Teci, Jadro, teci!“ (Zbor Branimir iz Offenbacha). Raspjevana i razigrana mladež je učinila da smo toga popodneva bili očevici krasota što ih je u mukotrpnom putu kroz povijest stvarala kultura Hrvata. Na koncu se ipak moralo rastati. Zbliženiji, povezaniji, obogaćeniji, vraćali se naši mladi te svibanjske večeri kućama, nakon trodnevnog boravka u Frankfurtu, dovikujući jedni drugima: „Zbogom i doviđenja“. Neka im je za sve što su nam pružili i pokazali, a najviše za njihov duh zajedništva, iskrena hvala!

Iv.

Teci, Jadro, teci...

U početku bijaše Crvena Hrvatska. A njoj na sjever sterala se Bijela Hrvatska. Sve je to jedna domovina naša.

Teci, Jadro, teci!	Krvlju natopljena,
Ti ne smiješ stati!	suzam zalivena,
Mila zemljo naša,	mila zemljo naša,
draga nam Hrvatska.	zemljo Hrvatska!

Prve tri grupe u vjeronaučnom natjecanju nagrađene su ove godine ovako:

1. **Reutlingen:** putovanje na Euhariistijski kongres u Lourdes. Tu nagradu je dodijelio grad Frankfurt.
2. **Aachen:** izlet. Naddušobrižnički ured pokriva troškove izleta u visini od 1.000,- DM.
3. **Mainz:** izlet. Naddušobrižnički ured pokriva troškove izleta u visini od 500,- DM.

S „Nabucco-m“ Dječjeg zbora iz Berlina pozdravljali su i stariji Jordanske i jadranske žale

Mlade odbojkašice iz Frankfurta nakon osvajanja prvog mjesta

U velikom nogometu osvojili su ovi nogometaši iz Aschaffenburga drugo mjesto

Pismeni i likovni stvaralački radovi

Na X. susretu hrvatske katoličke mladeži uz natjecanje u vjeronaučnom kvizu mladež i djeca željeli su pokazati svoje umijeće u pisanju, slikanju i crtanju, plesanju, pjevanju i sviranju...

Željeli su u tim radovima na osoban način izreći bojom, riječju i glazbom ono o čemu razmišljaju, čemu se vesele, ono o čemu maštaju, ono što im se najviše sviđa u trenucima kada slušaju ili čitaju Bibliju, ono o čemu žele govoriti u molitvi...

Iako su svi likovni i pismeni radovi ocjenjivani s namjerom da se u svakoj disciplini odaberu najbolji, čini se da bi najpravednije bilo priznati svakome od njih vrijednost koja se ne može „izmjeriti” i koja se ne može „uspoređivati”.

Osobita vrijednost ovih radova jest poticanje djece i mladih da na osoban način govore, razmišljaju o Bogu, o sebi, o sudbinama drugih ljudi.

Stvaralačko izražavanje (likovno, pismo, glazbeno...) nije, dakle, „dodatak” vjeronaučnom radu, nije „ukras” niti samo zabava. Ono ima duboko ljudsko i vjerničko odgojno značenje. Ono oslobađa djecu i mlade da se usude sebi i drugima reći svoju radost, bol, čuđenje, pitanja i strah..., da pokušaju govoriti na različite načine, da komuniciraju sa sobom i sa svima onima koji žele vidjeti i čuti. Taj se aspekt ovoga rada čini gotovo nenadoknadivim u današnjem vremenu koje ostavlja sve manje prostora za međuljudske susrete.

U ovome dijelu Vjeronaučne olimpijade pružena je mogućnost sudjelovanja svima – od predškolske do srednjoškolske djece i ostale mladeži. Ravnopravno su sudjelovala djeca od 5 do 17 godina, što je urodilo osobitom razigranošću i raznolikošću tema, tehnika u stvaralačkom izražavanju, načinima gledanja i pristupa odabranoj temi, stilu izražavanja.

Velik je broj radova inspiriran biblijskim temama, temama iz svakodnevnog života – osobito iseljeničkog – te temama sjećanja na zavičaj. Dio je pismenih stvaralačkih radova pisan s dubokim osobnim molitvenim doživljajem, a ima i onih, osobito među tekstovima najmlađih autora, koji veoma nepos-

redno i, mogli bismo reći, dražesno „rješavaju” probleme kroz koje su svi odrasli prošli.

U pismenim se radovima uočava da su se djeca i mladi trudili da što ljepše i skladnije pišu hrvatskim jezikom, iako im to nije uvijek najbolje uspijevalo. Poželimo svima onima koji su poslali svoje pismene radove i onima koji inače rado pišu da im ovaj vjeronaučni susret bude poticaj u daljnjem učenju materinskoga jezika.

Likovnih je radova ovaj put bilo puno više nego pismenih pa je, sasvim razumljivo, dodijeljeno i više nagrada. No možda nagrade i nisu najvažnije. Najljepše i najvažnije je to što se velik broj djece veoma lijepo i uspješno likovno izražava. Neka im sudjelovanje u ovom vjeronaučnom susretu te nagrade i priznanja budu daljnji poticaj u pokušaju da osobno i izvorno pristupaju Svetome pismu i životu općenito. Neka njihovi radovi budu poticaj i svima ostalima koji ovaj put nisu poslali svoje radove, jer vjerujemo da svatko od nas ima što reći bilo pismenim, bilo likovnim, bilo scenskim izražavanjem, osobito ako vjeruje u ono što radi.

Koliko su pismeni i likovni stvaralački radovi pridonijeli da se djeca bolje upoznaju, da otkriju kako razmišljaju o sličnim problemima i na sličan način,

najbolje svjedoče trenuci provedeni pred izloženim panoima s likovnim radovima te zainteresirano slušanje čitanja nagrađenih pismenih radova. Nije pretjerano reći da su pismeni i likovni stvaralački radovi na poseban način ponovno „oživljeni” upravo u susretu s publikom koja je u mnogima od njih prepoznala sebe, svoju djecu...

Čini se da su osobito panoi s izloženim likovnim radovima pobuđivali zanimanje djece, roditelja, kateheta i ostalih gostiju. Mnogim su se posjetiteljima svidjeli radovi starijih vjeroučenika u kojima se ogleda velika uspješnost u primjeni pojedinih složenijih likovnih tehnika i veoma interesantan individualan pristup religioznim temama (sjetimo se samo 4-5 različitih Zakeja...). Isto su toliko pažnje pobuđivali i likovni radovi predškolske djece (4, 5, i 6 god.) iz dječjeg vrtića u Frankfurtu koju su naprosto plijenili svojim raspjevanim likovima majki, djece..., šarenilom i razigranošću cvjetova, boja..., jednostavno rečeno: radošću i neposrednošću doživljaja.

Gledajući djecu tih dana, onu koja su stvarala i onu koja su bila iznenađena ljepotom stvorenoga i prepoznavanjem sebe u većini radova, nameće se zaključak da su to trenuci najbliži molitvi koja izrasta iz čuđenja, prepoznavanja, komuniciranja... Molitvi za koju svatko ima „prostora” u sebi. Molitvi u kojoj svatko može progovoriti onako kako osjeća da najbolje umije. U tim su tre-

Članovi žirija nisu imali lagan posao, ali su ga odlično obavili zahvaljujući i – međusobnom konzultiranju

nucima najbliže združeni lijepo i dobro, osnovne odrednice ljudskoga života.

Uz iskrene čestitke autorima nagrađenih radova, još nekoliko riječi svima – onima koji su se već okušali u pisanju, slikanju, crtanju..., i onima koji do sada nisu imali prilike samostalno obraditi neku temu.

Počnite se već sada pripremati za slijedeći vjeronaučni susret. Gledajte što se oko vas događa, čitajte Sveto pismo, zamišljajte biblijske likove – odaberite one koji vam se najviše sviđaju, koji vas potiču na razmišljanje..., krenite zajedno s Isusom u posjet Zakeju, pođite s Isusovim učenicima..., zamišljajte krajeve kojima prolaze, ljude koje susreću – nakon toga ćete lako pisati, slikati ili crtati. Prepustite se trenucima molitve, na vjeronauku, u obitelji ili samostalno, i nakon toga napišite molitve koje ste sastavili ili opišite kako ste se osjećali dok ste molili, dok ste slušali glazbu koja vas je poticala na razmišljanje, dok ste promatrali neko likovno djelo...

Bilježite i svakodnevne događaje (riječju i slikom), osobito odnos prema prijateljima, roditeljima... Mnogi od vas vjerojatno često misle na svoj zavičaj, na baku i djeda koji su daleko..., prepustite se sjećanjima te ih kasnije opišite.

Veoma je važno da pismeni i likovni radovi budu doista vaši (svako je, dakle,

prepisivanje i precrtavanje isključeno). Iznenadit ćete se kad otkrijete koliko je lijep osjećaj kad nešto samostalno stvorimo, nešto što je drugačije od drugih. Usudite se, dakle, stvarati, otkrivati, tražiti – bit će to poklon vama i svima onima koji to kasnije budu čitali i gledali.

Prof. Ana Zelić

Nagrađeni likovni i pismeni radovi

Stručni je žiri ove godine, vodeći računa o individualnosti i originalnosti pristupa temi, ljepoti izražavanja te primjerenosti načina izražavanja dobi natjecatelja, proglasio najboljima i nagradio slijedeće radove:

Nagrađeni likovni radovi:

1. **Vladanka Pavić**, 12 god., Bielefeld, nagrađena je monografijom „Branimir“ za kolaž „Naša crkva“;
2. **Dubravka Vivoda**, 11 god., Koblenz, nagrađena je monografijom „Lijepa naša“ za crtež „Zakej i Isus“;

Mario Vrdoljak, 11. god., Bielefeld, nagrađen je monografijom „Lijepa naša“ za mozaik „Moj zavičaj“;

3. **Mario Milićević**, 10 god., Stuttgart, nagrađen je Biblijom u kazetama za crtež „Isus na križu“;

4. **Davorka Vrdoljak**, 10 god., Bielefeld, nagrađena je monografijom „Nikola Tavelić“ za crtež „Naša crkva“;

Mario Klasić, 10 godina, nagrađen je monografijom „Nikola Tavelić“ za crtež „Isus utišava oluju“;

5. **Davor Prugovečki**, 7 godina, Koblenz, nagrađen je knjigom „Brat Franjo“ za crtež „Isus i Zakej“;

Manda Kurtović, 8 godina, Koblenz, nagrađena je knjigom „Brat Franjo“ za crtež „Isus i Zakej“;

6. **Robert Measki**, 8 godina, Offenbach, nagrađen je knjigom „Evanđelje u slikama“ za vjeronaučnu bilježnicu;

7. **Danijela Lučić**, 9 godina, Offenbach, nagrađena je monografijom „Lacković“ za vjeronaučnu bilježnicu.

Pohvaljeni likovni radovi:

1. **Petra-Ivana Hertl**, 5 godina, Bielefeld, pohvaljena je za crtež „Naša crkva i ja“;
2. **Sabina Razum**, 12 godina, Offenbach, pohvaljena je za crtež „Cvjetnica“;
3. **Mario Vrdoljak**, 11 godina, Bielefeld, pohvaljen je za crtež „Moje selo“;
4. **Ivica Galić**, 11 godina, Koblenz, pohvaljen je za crtež „Isus i Zakej“;
5. **Damir Dragun**, 10 godina, Frankfurt, pohvaljen je za crtež „Ozdravljenje bolesnika“.

Nagrađeni pismeni radovi:

1. **Karla Šponar**, 16 godina, Frankfurt, nagrađena je „Nostalgijom svjetlosti“ Tina Ujevića za „Meditaciju nad klasičnim“;
2. **Mirjana Dlaka**, 10 godina, Stuttgart, nagrađena je „Zlatnom knjigom narodne lirike“ za sastav „Milosrdna mama“;
3. **Snježana Galić**, 16 godina, Balingen, nagrađena je knjigom „Hrvatski Odisej – antologija iseljeničke poezije“ za pjesmu „Pokaži im pravi put, o Bože“.

U likovnom izražavanju pripalo je mladima iz Bielefelda najviše nagrada i pohvala

Pohvaljeni pismeni radovi:

a) osobito pohvaljeni radovi:

1. **Kornelija Marušić**, 10 godina, Stuttgart, pohvaljena je za sastav „Oprostila sam“;

2. **Jadranka Matanić**, 10 godina, Stuttgart, pohvaljena je za sastav „Milosrdna mama“;

3. **Ljubica Radošević**, 14 godina, Reutlingen, pohvaljena je za sastav „Susret s Isusom kroz korizmu“;

4. **Mirjana Ptičar**, 14 godina, Leverkusen, pohvaljena je za sastav „Donesi toplinu“.

b) pohvaljeni radovi:

Ivanka Crnčić, 11 godina, Wiesbaden, pohvaljena je za sastave „Niemand spielt mit ihr“ i „Einmal kommen wir für immer“.

Svi su autori pohvaljenih pismenih radova dobili diplome.

1. nagrada:

Meditacija nad klasjem

(meditacija uz fotografiju žitnog polja u knjizi „Snagom Duha“ str. 36)

Zašto su izabrali baš ovu sliku? Konačno, našlo bi se mnogo ljepših motiva, kao na primjer: more u svoj svojoj beskrajnosti; ili razgranato, upravo divovsko stablo...

Zašto baš ovu sliku?

Žito, gusto zasađeno...

jedan mali dio velikoga polja,

a u pozadini nebo, oblaci.

Još uvijek se pitam i razmišljam koji ih je razlog naveo na to da su se odlučili upravo za taj motiv.

Gledam sliku neprestano i misli, jedna za drugom, nameću mi se kao same od sebe, gotovo ih ne mogu pratiti u tako kratkom vremenskom razmaku.

Naravno -

Žito, kruh naš svagdanji.

Naš život - nezamisliv bez kruha.

Kruh - simbol Njegova tijela,

Njegova života, Njegove smrti.

Njegova smrt - naše spasenje.

Njegova smrt -

znak neograničene ljubavi prema nama

- znak ljubavi koju želimo pružati svakome

(iako nam je teško).

Njegova smrt -

oduševljenje za Novi Život,

za Vječni Život ljubavi i Mira.

Nisam svrgnula očiju sa slike. Dugo je već gledam,

pozorno, prodirem u nju, shvaćam.

Gledajući tu sliku, čini mi se kao da blagi

vjetar njiše te stabljike - neke

snažnije neke

laganije. Stabljike koje nam nose tako dragocjen

plod...

I prolazi me neka čudna toplina, kao da je i mene pogladio nježni lahor.

Kako je ne bi izabrali: Baš tu sliku!

Karla Šponar, 16 god.
Frankfurt/M.

2. nagrada

Milosrdna mama

Jednog sam dana bila loše volje. Ništa mi nije uspijevalo. Bila sam ljuta i na mamu i na tatu. Uzela sam jednu knjigu, zatvorila vrata i sjela u kut sobe.

Najednom je u moju sobu ušla mama i zamolila me da joj operem suđe. Jako sam se naljutila. Zašto baš sada moram prestati čitati? Štivo je baš bilo zanimljivo.

Otišla sam u kuhinju mrzovoljna i počela s pranjem. Tada je došla moja mama, stavila jednu lijepu vazru na sudoper i izišla van. Ja sam bila tako ljuta da sam srušila vazru. Na nesreću je mama baš tad ušla i sve vidjela. Ja sam se prestrašila i udarila u silni plač, jer sam mislila da će me istući. Ali ona me je poljubila u čelo i sve mi oprostila. I poslije sam bila žalosna, jer sam uništila lijepu vazru. Od novca iz svoje kasice ku-

pila sam malo manju vazru i napisala sam mami pismo. U pismu sam joj se ispričala i zahvalila što mi je oprostila.

U snu sam sanjala o milosrdnom anđelu koji me je poljubio u čelo. Taj anđeo bila je moja MILOSRDNA MAMA.

Mirjana Dlaka, 4. razred
Stuttgart

3. nagrada

Pokaži im pravi put, o Bože!

- „Zašto taj tvoj Bog ne spriječi ratove, bolesti, nesreće?“

- „Zašto toliko ljudi na ovome svijetu pate od gladi...?“

Dragi Bože,

kako da im odgovorim na ova pitanja, kada ih sama sebi ne mogu odgovoriti!?

Neće da mi vjeruju:

da ćeš nas Ti darovati za naše patnje, darovati svojom ljubavlju, svojom utjehom.

Kada im kažem

da si nam obećao zaštitu i sreću, vječni život pored Tebe, oni se smiju i kažu:

postoji samo jedan život - sadašnji!

Zašto nemam dovoljno snage i znanja...

da im protumačim Tvoje riječi, da im objasnim veliko značenje djelovanja Sina Tvoga?

Rekli su da ih ne treba nitko

spašavati,

jer su uvjereni u svoju ispravnost.

Kažu, da si izmišljen, da Te nema, jer Te ne vide.

Kako da im pokažem put, da Te ipak vide?

Da Te osjete i shvate kako si uz nas sve,

ne samo u tuzi - kada nas tješiš, nego i u veselju - kada nam daješ vedrost i osmijeh...!

Snježana Galić, 16 god.
Balingen

U predvorju Bürgerhausa u Niedu bili su kroz sva tri dana Susreta izloženi radovi hrvatskih slikara Ivice Kneževića od Livna, Ive Hladeka iz Đakova, Kate Arbaš-Obert iz Like i Bože Vidakovića od Slavonske Požege. Od srca im hvala na trudu i brizi da umjetnost ponude našem čovjeku.

LB

Reutlinger General-Anzeiger

Freitag, 8. Mai 1981

11

Junge Kroaten aus Reutlingen sportlich und bibelfest

Als ausgesprochen sportlich und bibelfest erwies sich eine Gruppe junger Kroaten aus Reutlingen bei einem bundesweiten Jugendtreffen katholischer Kroaten in Frankfurt. Begleitet von Pater Ladislav Luburić und den Ordensschwwestern Miriam und Marinka verbrachten sie drei Tage mit Sport, Bibelkunde und Gebet in der Mainmetropole. Außer der Reutlinger Gruppe waren noch 47 weitere Gruppen aus 38 kroatischen Missionen in der Bundesrepublik mit von der Partie. Die Reutlinger aber trugen den Sieg davon, und damit den ersten Preis. Nun dürfen sie kostenlos an einer Pilgerreise nach Lourdes teilnehmen, bei der sie möglicherweise auch dem Papst begegnen. Die Gewinner sind Ljubica Radošević, Kata Filipović, Ruzica Mičić, Ana Filipović, Igor Dodik und Josip Mičić. Die Reutlinger kroatisch-katholische Mission hat ihren Sitz übrigens in der Lederstraße 21 und ist auch für den Kreis Tübingen zuständig.

GEA-Foto: Pacher

Prvo mjesto i prva nagrada u kvizu znanja pripala je grupi iz Reutlingena

Križ je za nas kršćane jedan od najvažnijih, najčasnijih i najsvetijih simbola (znakova). Protumači kratko tu tvrdnju.

Prema rimskom zakonu, smrću na križu kažnjavali su se najteži zločinci. To je bila teška i najsramotnija smrt. Isus je bio osuđen na takvu smrt jer je do kraja ostao vjeran svome poslanju. Dragovoljno je prihvatio takvu smrt iz ljubavi prema Bogu, svome Ocu, i prema ljudima, svojoj braći. U „uzdignuću“ na križ gledao je svoju najveću „proslavu“ jer se time pokazala njegova ljubav prema Ocu i svim ljudima. Njegova je smrt za njega i za nas značila „Prijelaz“ u život. Nakon Kristova uskrsnuća, križ postaje simbol (znak) Isusa Krista i njegove pobjede nad zlom i smrću. – Križ je važan simbol i za mnoge koji nisu vjernici. On ih podsjeća na Isusa Krista koji je za njih jedan od najvećih ljudi koji su pokazali kako naš život može postati doista human (čovječan).

Predsjednik žirija J. Baričević, očito zadovoljan odgovorom predstavnice Aachena koji je osvojio drugo mjesto, aplaudira

Olimpijada u riječi i slici...

Isus je naviještao i ostvarivao Božje kraljevstvo. Protumači kratko što znači izričaj „Kraljevstvo Božje“.

Možemo reći daje u izričaju „Kraljevstvo Božje“ sadržano sve Evanđelje. Kad promotrimo sva mjesta Novoga zavjeta, izlazi da Isusovo propovijedanje o Kraljevstvu Božjem navješćuje: novi, Božji svijet, nove odnose između Boga i ljudi i nove odnose među ljudima. Isus proglašava ljubav kao temeljni zakon Božjeg kraljevstva, i to ljubav koja okuplja sve vjernike Isusove zajednice i cijeli svijet. Nitko se ne smije osjećati isključenim: svi su pozvani u Božje kraljevstvo, tj. svi su ljudi pozvani da postanu članovi i graditelji novoga, Božjega i istinski humanog svijeta.

Pod „Kraljevstvom Božjim“ razumijeva se Crkva u kojoj se ljudi okupljaju u Božje kraljevstvo dok se ne dogodi punina njegova zemaljskog rasta i ne nastane konačno Kraljevstvo Božje u vječnosti. Božje se kraljevstvo već sada ostvaruje, ali ono još nije sasvim tu, ono teži prema svom posljednjem i potpunom ostvarenju u vječnosti.

Tko je autor ovoga teksta: „Nitko ne može nijekati da je Isus postojao ni tvrditi da njegove riječi nisu lijepe; čak ako ih je netko i izgovorio prije njega, nitko ih nije formulirao na tako božanski način... Ja sam Židov, ali svijetli lik tog čovjeka iz Nazareta silno me se doimlje... Doista, postoji samo jedno mjesto na svijetu gdje ne vidimo nikakva mraka. To je osoba Isusa Krista. U njemu nam se Bog najjasnije očitovao“?

Albert Einstein, znanstvenik, nobelovac 1921.

Grupi iz Mainza, na slici sa s. Dionizijom, pripalo je treće mjesto u vjeronaučnom natjecanju

Foto: p. S. Pavić

Zašto Isus naziva blaženima one koji su progonjeni zbog pravедnosti?

Isus takve naziva blaženima zato što smiju biti sigurni da se zalaganjem za slobodu, istinu, pravdu i istinsku ljubav bore za ostvarivanje Božjeg kraljevstva, tj. za stvaranje novoga, istinski humanog i Božjeg svijeta.

„Mnogo bi više trebalo da pripazimo na svoje riječi, bar kad već u godine zađemo. Kad bi riječi bile kratka vijeka kao što je zvuk koji ih je izgovorio! Ali one često žive godinama, kao sramne rane bole i žegu i truju život...“

I. Andrić

Pashalno ili vazmeno otajstvo temeljno je otajstvo (tajna) kršćanske vjere. Protumači kratko što podrazumijevamo pod pashalnim (vazmenim) otajstvom.

Riječ „Pasha” potječe od hebrejske riječi „Pesah”, što vjerojatno znači prijelaz. U Našem se jeziku riječ „Pasha” prevodi riječju „Vazam”. Pasha je bio glavni židovski blagdan, kojim su židovi slavili spomen izlaska iz egipatskoga ropstva i prijelaza preko Crvenoga mora u Obećanu zemlju, tj. u slobodu. U obrednom slavlju na blagdan Pashe žrtvovao se jaganjac koji se zvao pasha i priređivala se žrtvena gozba na kojoj se okupljala sva uža i šira obitelj. – Isus je ustanovio Pashu (Vazam). Pred odlazak u smrt sa svojim je učenicima slavio posljednju (vazmenu) gozbu (večeru). Tada je ustanovio Euharistiju, spomenčin svoje smrti i uskrsnuća. Dragovoljno je prihvatio smrt iz ljubavi prema Bogu i ljudima. Tako je postao „naše vazmeno janje”, žrtvovano zbog nas ljudi. No Isus je pobijedio smrt, snagom Božjega duha je uskrsnuo i tako iz smrti „prešao” u život.

Pashalno ili vazmeno otajstvo temeljno je i središnje kršćansko otajstvo. Ono zapravo obuhvaća sva ostala otajstva (tajne) naše vjere. Slavljenjem vazmenog otajstva slavi se i na stvaran način postaje prisutno otajstvo Kristove muke, smrti, uskrsnuća i uzašašća k Ocu i darivanje njegova Duha. Vazmeno otajstvo slavimo u euharistiji (Misi) i u drugim litirgijskim slavljinama.

Narod koji ne poštuje svojih predaka i ne nastoji da sačuva i usavrši plodove njihovog života, gubi svoju dušu i svoju vjeru.

Daj nam Duha čistoće da bismo Te vidjeli, Duha skromnosti da bismo Te čuli, Duha ljubavi da bismo Ti služili, Duha vjere da bismo Te ljubili.

D. Hammarskjöld

Ja sam uskrsnuće i život: tko u mene vjeruje, ako i umre, živjet će. *Isus Krist*

Kažemo da je na prve Duhove rođena Crkva. Protumači što znači Crkva i kako postajemo njezini članovi.

Za našu riječ Crkva u Novom zavjetu nalazimo grčku riječ „ekklesia” koja znači: skupština, zbor, sastanak zajednice. Crkva stoga u prvom redu znači zajednica ljudi koja vjeruje u Isusa Krista. S vremenom je riječ Crkva poprimila i značenje zgrade u kojoj se kršćani okupljaju na molitvu, osobito na slavljenje euharistije. Članom Crkve postajemo vjerom u Isusa Krista i krštenjem.

Što znači biti „siromašan duhom”?

Biti „siromašan duhom” znači u prvom redu biti slobodan od tjeskobnih briga, biti otvoren i slobodan za drugoga i imati vremena i srca za ljude i Boga...

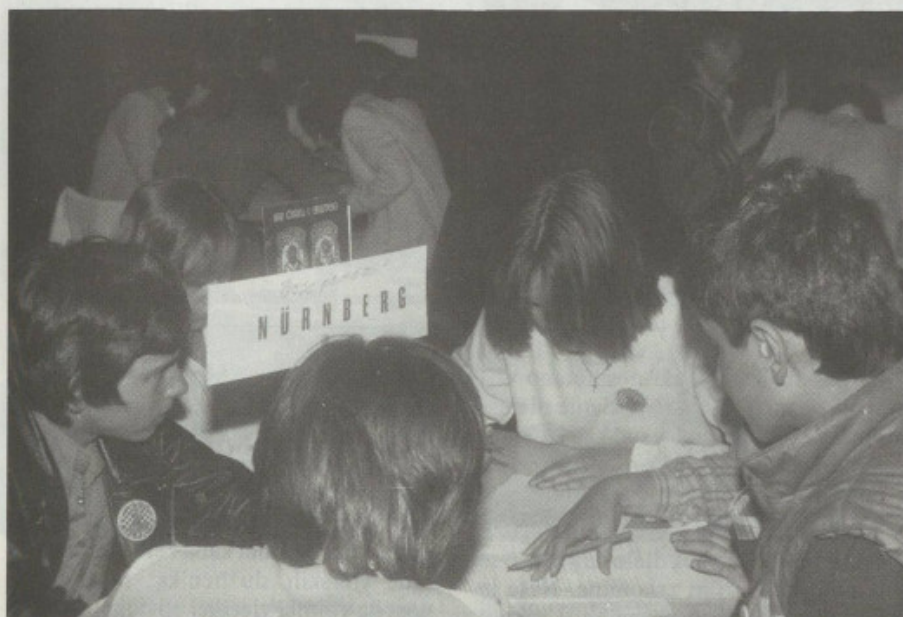
Gdje je Duh Gospodnji, ondje je sloboda.
Apostol Pavao

Tehnički i prostorno nije nam bilo moguće donijeti sliku svake pojedine vjeronaučne grupe.

*„Smrt nije kraj... Smrti zapravo nema“
(M. Dizdar). Protumači tu tvrdnju.*

Smrt je tajna pred kojom se svakom čovjeku postavljaju važna i teška pitanja. Pred smrću se često osjećamo bespomoćnima. No kršćanska nas vjera ispunja sigurnošću da nas je Bog stvorio za vječno sretan život. U svjetlu kršćanske vjere također znamo da će i tjelesna smrt biti pobijeđena uskrsnućem tijela.

Nabroji hrvatske knezove:

Višeslav, Borna, Vladislav, Mislav, Trpimir, Domagoj, Zdeslav, Branimir, Mutimir, Tomislav (dalm. Hrvatska) i Ljudevit, Ratimir, Braslav (pan. Hrvatska).

Narod koji ne poštuje svojih predaka i ne nastoji da sačuva i usavrši plodove njihove muke, ne može dugo živjeti...

Hrvatski biskupi

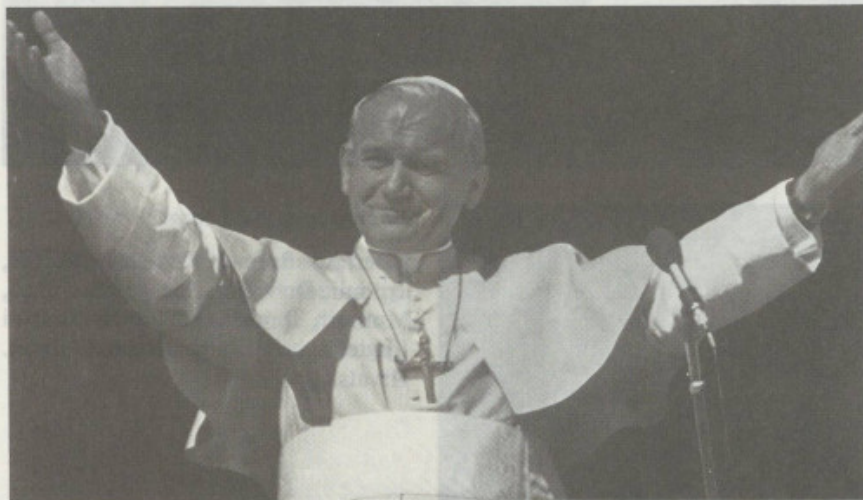
Nadamo se da će se na ovoj velikoj svaki natjecatelj ipak donekle prepoznati.

Izvršen atentat na Svetog Oca

U srijedu 13. svibnja 1981. izvršen je na Trgu sv. Petra u Rimu atentat na Svetog Oca. Svijet je ostao zaprepašten na vijest da je jedan zločinac digao ruku na Sveca Božjega. Ljudi jednostavno nisu mogli shvatiti da je pucano na čovjeka koji navješćuje mir, koji propovijeda bratstvo i pravdu, koji ljubi svakoga čovjeka. I veliki i mali, i crni i bijeli, i siromašni i bogati, i Zapad i Istok zgrozili su se nad tim gнусnim zločinom. Svi su Papi zaželjeli što skorije ozdravljenje.

Čitali smo i slušali te reakcije. Iz njih se jasno vidi da je Papa najveća moralna veličina u čovječanstvu koje je nagriženo mržnjom i ugroženo ubojstvima, neistinom, nepravdom. Dok ovo pišemo, život Sv. Oca je izvan opasnosti. Bogu hvala! Crkva i religiozni svijet molili su i mole za život Kristova Namjesnika.

Nama su prispjele dvije kopije brzog upućenih Papi iz naših dviju misija. S iskrenom ih radošću objavljujemo.

Misija Frankfurt:

Sveti Oče! Nas 135 prvopričesnika Hrvatske katoličke zajednice u Frankfurtu, na dan svoje prve sv. pričesti, 17. 5. 1981. g., djetinjom ljubavlju mislimo na Tebe i prikazujemo svoje molitve i svoju pričest za Tebe. Ti si naš najveći prijatelj i Otac. Dok trpiš s Isusom, mi molimo Isusa da Te što prije ozdravi, jer si potreban Crkvi, potreban si nama. Mi te ljubimo, volimo i pozdravljamo. Tvoji prvopričesnici sa svojim roditeljima, svećenicima i cijelim narodom.

Misija Hagen:

Sveti Oče! Pripadnici onoga naroda kojemu ste u Mainzu 1980. g. posvjedočili: „Neka se osuši desnica moja ako zaboravim svoj hrvatski narod” i čijem ste narodu okupljenom u Rimu 1979., u okviru Branimirove godine, izjavili da potječete iz naše pradomovine Bijele Hrvatske, poručuju Vam da Vas ovaj hrvatski narod a i njegove buduće generacije neće nikada zaboraviti i da će uvijek biti ponosni na svojega Papu iz Bijele Hrvatske. Želimo Vam potpuno i brzo ozdravljenje i sve najbolje za današnji rođendan. Naše najljepše želje za ozdravljenje primasu Poljske kardinalu Wišinskom.

Ivan Pavao II pozdravlja i oprašta

Iz domovinske Crkve

Izjava Sabora BKJ

Povodom izjava nekih predstavnika društvenih foruma i sredstava društvenih priopćavanja, u zadnje vrijeme, u vezi s djelovanjem katoličke Crkve u Jugoslaviji, mi katolički biskupi, okupljeni u Zagrebu od 28. do 30. 04. 1981. na svom redovitom proljetnom saboru BKJ, dajemo za javnost slijedeću jednoglasnu izjavu.

1. U vršenju našeg biskupskog služenja gojimo poštovanje i ljubav prema osobama koje drukčije misle i rade nego mi, ali ne možemo biti ravnodušni prema istini i dobru. Imamo u trajnom vidu da vlastito poslanje Crkve nije od političkog, nego religioznog reda, tj. na širenju kraljevstva Božjega i spasavanja duša. Mi volimo svoje narode kojima pripadamo i lojalni smo zakonitoj vlasti, ali odlučno odbijamo prigovor da imamo bilo kakve pretenzije političke naravi ili želje za društvenim privilegijama. Nijedan biskup međutim ne mo-

že se odreći prava da nesmetano vrši svoje vjersko-moralno poslanje ni dužnosti da izriče moralni sud kada to traže temeljna prava ljudske osobe i spasenje duša.

2. Žalimo što se katkad krivo tumači vršenje našeg vjerskog djelovanja koje se temelji na Božjim zakonima. Naše je poslanje upozoravati kad se ti zakoni krše praktičnom diskriminacijom vjernika. Naglašujemo da bismo izdali svoje biskupsko poslanje kada ne bismo svim dopuštenim sredstvima upozoravali i branili naše vjernike od ateizacije koja se u našem društvu sustavno provodi.

3. Ustav i zakon jamče vjerske slobode, kao što su: sloboda kontaktiranja sa Svetom Stolicom, sloboda imenovanja biskupa i namještanja svećenika i drugih vjerskih službenika; sloboda evangelizacije i katehizacije, sloboda vjerskog tiska.

Ipak su neke od tih i drugih sloboda osjetljivo ograničene u praksi, kao npr.: zapostavljanje vjernika u društvu i u

javnom životu; pritisak na roditelje i omladinu zbog pohađanja vjeronauka; isključenje vjere i Crkve iz sredstava društvenog priopćavanja; ograničavanje vjerskih prava vjernicima u nekim bolnicama, u nekim društvenim domovima i u zatvorima kada žele i traže pomoć vjerskih službenika; nemogućnost da vojnici vjernici obavljaju svoje vjerske dužnosti; teškoće pri gradnji novih crkvenih objekata.

4. S obzirom na slučaj kardinala Alojzija Stepinca izjavljujemo da smo svjedoci spontanog štovanja koje se trajno očituje na njegovom grobu. Nadamo se da će Crkva jednoga dana izreći svoj sud o tom štovanju i o ličnosti kardinala Stepinca s vjersko-moralnog stanovišta, pošto objektivno ispita sva svjedočanstva.

5. Katolička Crkva u Jugoslaviji vrši svoje poslanstvo snagom Kristove nauke u potpunom suglasju sa Svetom Stolicom i u čvrstom jedinstvu i suradnji biskupa i svih mjesnih Crkava naših naroda.

ESSEN

Susret svećenika, pastoralnih suradnika i socijalnih radnika

U utorak 24. ožujka ove godine sastali su se u Essenu, u Hrvatskoj katoličkoj misiji, hrvatski svećenici, pastoralni suradnici i socijalni radnici iz gradova rurske oblasti: Essena, Duisburga, Mühlheima, Oberhausena, Bochuma, Gelsenkirchena i Lüdenscheida. Ovakvi susreti nisu nažalost česti ni u ovoj ni u drugim regijama. Do susreta je došlo na zajedničku inicijativu nekoliko svećenika i socijalnih radnika. Budući da su ciljevi rada hrvatskih svećenika, njihovih pastoralnih suradnika i karitasovih socijalnih radnika gotovo isti, du-

nisu uzrokovani poslom, već držanjem pojedinih osoba. Zato problemi i nestaju ako s vremenom više nema tih osoba koje su ih uzrokovala.

Iz ovog susreta nikla je i jedna posve originalna ideja koja je odmah od svih prisutnih prihvaćena. Naime, ne samo da se i dalje zalažemo za zajednički i partnerski rod u korist našeg čovjeka, već da se i mi sami, kao jedna oveća grupa, češće sastajemo, da polazimo na zajedničke izlete i seminare i da tako crpimo koristi za naš rad.

Konstatirano je, da su metode pastoralnog i karitativnog rada na mnogim područjima već zastarjele. Ukazuje se potreba savršenijeg rada. Tomu može mnogo pridonijeti ako se udržimo i ako

Susreti i razgovori, kao ovdje u Essenu, uvijek se vrlo korisni

hovna i materijalna dobrobit našeg čovjeka i naših obitelji ovdje, postoji potreba i nužnost povremenog sastajanja da bi se izmijenila mišljenja, pogledi i iskustva. Već godinama djeluju na ovom području, a tako i na drugim područjima drugih regija, naši svećenici i socijalni radnici, a međusobno se sasvim malo poznaju. Tako su mnogi gotovo „otkrili“ osobe iz susjednih hrvatskih misija.

S radošću je konstatirano da u essenskoj regiji ne postoje napetosti između svećenika i socijalnih radnika, što je nažalost još uvijek slučaj u nekim drugim regijama. Nijedan naš svećenik ili socijalni radnik nije tu postavljen zbog samog sebe. Gdje problemi nastaju oni

surađujemo sa susjednim misijama, socijalnim uredima i ostalim našim udruženjima. To je moguće npr. ako se susjedne misije i socijalne urede obavijesti o svim važnijim događajima u okviru jedne misije, ako se zajednički sudjeluje u raznim proslavama, te ako dođe do izmjene predavanja, igrokaza itd.

U pogledu sve većeg problema financiranja različitih kulturno-prosvjetno-zabavnih priredbi predložena je bolja integracija u dotične njemačke župe.

Susret je trajao puna tri sata bez preki-da. Na slijedećim susretima, koji će se održavati izmjenično u različitim mjestima, očekuje se još veći broj sudionika.

J. Kovačić

BAMBERG

Zahvalnost i radost uz majčin dan

Dne 9. i 10. svibnja ove godine Hrvatska katolička misija s centrom u Bambergu organizirala je proslavu majčina dana pod vodstvom svojega dušobrižnika i socijalno-pastoralnog suradnika kao i uz pomoć svojih vjernika, koji su rastrkani po gradovima: Bambergu, Rothenburgu o. d. T., Coburgu i Bayreuthu.

Uz posebni program, u radosti i veselju proslavljen je majčin dan u Rothenburgu o. d. T. i u Bambergu. Svečanost smo započeli uz vrlo lijepo organiziranu euharistiju kod koje su nastupala djeca i prvopričesnici s prigodnim temama za majčin dan.

Nakon Mise odigrana je prijateljska utakmica između momčadi „Dinama“ iz Nürnberga i momčadi „Croatie“ iz Rothenburga.

Po završetku utakmice započeli smo zabavnim dijelom programa. Budući da je bila pozvana Hrvatska katolička misija iz Nürnberga, da svojom prisutnošću i sudjelovanjem uzveliča proslavu majčina dana, pružila nam se prilika da ovom prigodom vidimo, čujemo i doživimo grupu mladih članova VIS-a „Kapi“ kao i nastup poznate grupe folkloriša iz Nürnberga, uz pratnju tamburica. U tom sastavu se nalaze tamburaši iz Rothenburga i Nürnberga.

Uz naše drage domaćine i pozvane goste nalazila se i jedna lijepa grupa njemačkih gostiju koji su bili oduševljeni, kako našim kulturnim blagom (nošnjama, igrama i melodijom), tako isto i našim poznatim specijalitetima.

Ovom proslavom majčina dana željeli smo na jedan poseban način izraziti duboku zahvalnost svim majkama za veliku i ničim naplativu majčinu ljubav s kojom se po dužini i trajnosti ne može mjeriti ni jedna druga ljubav na ovom svijetu.

Vid Barišić

U inozemstvu danas živi preko 250.000 djece (raznih uzrasta) iz Jugoslavije, a dopunsko školovanje iz materinske grupe predmeta pohađa samo pedesetak tisuća djevojčica i dječaka. Njima u dopunskoj nastavi stoji na raspolaganju oko 900 prosvjetnih radnika.

EIFEL (AACHEN)

Hrvatska mladež na „doškolavanju”

Eifel je poznat po svojim prirodnim ljepotama i po čistoći zraka, jer tu još nije prodrila teška industrija. I u tom kraju, u Steinbachtalsperre, u blizini Bad Münster-Eifel-a, boravila su naša djeca od 6. do 10. travnja 1981., njih 30-tero. Većina od njih su prvopričesnici od prošle i ove godine. Stanovali su u domu za mladež kölnske nadbiskupije. Dom je lijepo, funkcionalno uređen: velike prostorijske, prigoda za igru u domu i van njega, za prikazivanje filmova, stolni tenis, kapelica. Zajednički objed, pjesma, igra, vjerska pouka, plivanje, sv. Misa..., sve je to obogatilo ovaj susret. I sigurno, da djeca na ovaj način najlakše uče hrvatski jezik.

Prošle godine boravilo je ovdje 13-tero djece, ovaj put 30-tero, a za Kartoffelferien bit će ih možda i 60-tero. Već je napravljena rezervacija i za uskršne ferije slijedeće godine.

Ovakovi susreti su jako važni, jer u većini slučajeva rade oba roditelja, tako da se odgoj pripušta školi, ili još u mladim danima stranim osobama, što je još pogubnije. Zbog toga pate najviše djeca i to se opaža u raznim psihičkim poremećajima, što naravno utječe i na uspjeh u školi.

Učiti, igrati i moliti – bila je deviza na sastanku u Eifelu

Ovdje se pruža prilika da se preko akcije, igre, razgovora, konflikta, djecu na to upozori, da im se pokažu druge mogućnosti. Doživljaj lijepoga, plemenitoga, obogaćuje dijete, a i odrasloga. Nije potrebno da dijete to shvati nego da doživi, iskusiti. / Zar i teolozi ne govore o teologiji iskustva? /

Djecu su pratili i za njih se brinuli gospođa Marija Galić, pastoralni suradnik Ivan Rušev, fra Mato i gospođica Marija Tojčić, 14 godina. Premda je mlada, poslala je s nama / već drugi put /, upućivati se u rad s djecom, u odgovornost. Za pratiocje je bilo naporno, ali za djecu vrlo lijepo – a to je važno. M.K.

Listovi naše žive zajednice

Na našem uredničkom stolu nakupio se lijep broj **mjesnih misijskih listova**, koji sve češće niču na svim stranama i svjedoče o našoj doista živoj kršćanskoj zajednici u inozemstvu. Neki su od njih već prevalili desetu obljetnicu izlaska, kao npr. Vjesnik hrvatskih radnika i iseljenika u Njemačkoj, koji izdaje o. D. Šušnjara i koji uz vjerske objavljuje i druge priloge iz javnog života. Ostali su mlađeg nadnevka. Ovdje će biti spomenuti onako kako dođu pod ruku, a neki će možda i izostati s jednostavna razloga što nam nisu prispjeli ili su se možda negdje zagubili. Molimo nespomenute da nam ne zamjere, a sve skupa pozivamo da nam i dalje redovito šalju svoje listove, jer su i oni pravo ogledalo našega misijskog života.

Već drugu godinu Hrvatski dušobrižnički centar u Berlinu izdaje list **Zajednica**, lijepo opremljen i bogat sadržajem,

kojemu je glavni urednik fra Mirko Marić. Poput svih drugih mjesnih listova, Zajednica objavljuje sve korisne obavijesti iz mjesnog života: raspored sv. Mise, priredbe, vjeronauk, sportska natjecanja, kulturne skupove itd. U listu se susreću i vrsne pripovijetke na kajkavskom od već poznatog Iveka Milčeca i drugi vrijedni prilozi. Adresa: 1000 Berlin 61, Stresemannstr. 66.

HKM u Rosenheim-u (Innstr. 29/IV) se javlja sa svojim župskim listom **Zvono**, u kojem su kratko, jasno i ukusno poredane sve važne misijske vijesti. Slični su mu **Poruka zajednici** iz misije u Giessenu (o. Ambroz Budimir, Liebigstr. 20), **Bl. Leopold Mandić** iz Darmstadta (o. Roko Romac, Feldbergstr. 32), i **Hrvatska katolička zajednica** u Frankfurtu (Niedenu 27). U isto kolo pripada i **Glas misije** iz Ulma (vlč. Marijan Kopic, Rothstr. 28), ali je slikovno i tekstovno bogatiji od prvospomenutih. Takav je list **Naša zvona** iz

Kölna, koji vrsno uređuje o. Božo Ančić, Am Rinkenpfuhl 10. Listovi **Ognjište** iz misije u Aachenu (o. Mato Kljajić, Peterskirchhof 1), **„Stella maris** iz misije u Stuttgartu (Hohenzollernstr. 11), **Glasnik** iz misije u Moersu i **Glas misije** u Mainzu nešto su siromašniji izgledom ali isto tako bogati sadržajem.

U ovaj krug spadaju također **Život** iz Düsseldorfa (o. J. Lucić, adresa nije navedena), **Susret** iz Offenbacha (o. Stanko Mandac, Luisenstr. 83), **Poziv** iz misije Göttingen, Hannover i Braunschweig i **Župne vijesti** iz Koblenza (vlč. Alojzije Petrović, Kornfortstr. 4), koje objavljuju više pretila iz domovinskog i njemačkog tiska. U sličnom obliku, ali na većem broju stranica izlazi **Vjesnik HKM** u Neuss-u (o. T. Duka). I sadržajem i opremom izrazito je lijep list **Prisutnost** koji izdaje misija u Pforzheimu (vlč. Petar Kuran, Genossenschaftsstr. 83). Vrlo je zanimljiv i list bonnske misije **„Evo Ti pišem”**.

Hodočašćenjem do spoznaje Isusa Krista

Kako protumačiti pojavu da u ovoj relativno velikoj gospodarskoj krizi hrvatska hodočašća u Svetu zemlju postaju sve češća, iako su sve skuplja? Razloga za to ima, bez sumnje, više, ali jedan mi se čini naročito važnim. Naši vjernici već godinama zarađuju tvrdnu njemačku marku. Veći ih je dio školovao djecu, sagradio kuću, nabavio potrebne strojeve, stavio određene zalihe novca na štednu knjižicu i tek onda opazio da to nije sve, da nešto manjka. Naš čovjek opaža da mu s gospodarskim napretkom nije nažalost rasla i vjera i shvaća da život bez proživljene vjere nije puni, osmišljeni život. Raskorak između imati svega i biti vjernik postao je mnogima uočljiv. Zbog toga mnoga naša braća i sestre pokušavaju intenzivnije tražiti smisao svom bivanju i svom djelovanju. Bogu hvala! U tom pak iskrenom traženju smisla života Bog je nezaobilazan. A kako se on u svoj svojoj ljepoti pokazao u Isusu Kristu, to su onda hodočašćenja na mjesta u kojima je živio Sin Božji, sama po sebi razumljiva. Na onom uskom zemljopisnom pojasu između Libanona na sjeveru i Sinajske pustinje na jugu, te Sredozemlja na zapadu i rijeke Jordana na istoku, odigrali su se najvažniji događaji Staroga i Novoga Saveza koji sačinjavaju osnovicu našega vjerovanja.

Već godinama izlaze **Razgovori pod ruskim nebom**, list misije u Bochumu koji je i po obujmu i po sadržaju vrlo bogat. Novijega su nadnevka **Glasnik** iz misije Langenfeld, **Svjetlo** iz misije Mettman-Leverkusen i **Križ na baušteli** iz misije Freising.

Na kraju i posebno treba istaknuti list **Povezanost** iz misije u Mosbach-u, koji izvrsno uređuje vlč. Dragan Čuturić (Allfelder Weg 3). Po obliku je sličan berlinskoj Zajednici, ali su mu papir i slike bolje kakvoće. U tom pogledu **Povezanost** je možda, uz Prisutnost, najizrađeniji list od svih koji su ovdje prikazani, a ni sadržajem ne zaostaje za drugima. Bili oni veći ili manji, dorađeni ili ne, svi ovi listovi su čvrste karike u lancu žive hrvatske zajednice u stranom svijetu, pa ih zato od srca preporučujemo svim župljanima u odnosnim misijama. S. Z.

Hodočašćenje tom dijelu kugle zemaljske čini da povijest spasenja biva posadašnjena, a skoro svaki kamen pripovijeda o Veseloj vijesti i nuka putnika-tražitelja da shvati značenja Utjelovljenja i Uskrsa te da prepozna i uzljubi onoga koji za sebe reče: „Ja sam put, istina i život”.

Hodočasnička grupa hrvatskih katolika iz Njemačke (uglavnom iz misija u Kölnu i Berlinu) brojila je ove godine 35 osoba. U Izraelu je bila u Svetom tjednu, od 10. do 18. travnja. Imala je dakle lijepu prigodu sudjelovati u Vazmu „u živo” i pridružiti se tisućama vjernika iz svih dijelova svijeta koji su došli u Jeruzalem slaviti najveće tajne naše vjere. Grupa je obišla sva sveta mjesta, moli-

la je, pjevala, od ganuća plakala, sakramentalno se jačala, križeve nosila..., e da bi bolje upoznala Isusa Krista raspeta i uskrsloga. Ta spoznaja, opetovano je naglašavao voditelj p. Ignacije V., važnija je od bilo čega drugoga, jer se samo po Njemu i u Njemu može istinski živjeti.

U ovoj su grupi djeca i mladi bili dosta brojni. I poslije napornih hodanja, vožnji i postova mladi su izražavali svježinu i vedrinu. Dok sam promatrao kako se ti najmlađi savršeno uklapaju u našu hodočasničku obitelj, bili smo zbilja jedna obitelj, sjetio sam se riječi jedne mlade Livanjke: „Velečasni, ja mislim da bi i u nebu bez djece i mladih bilo dosadno”.

lv.

U sjeni nazaretske bazilike hodočasnici su se na čas zaustavili radi fotografiranja

Hodočašća hrvatskih katolika u Njemačkoj i Švicarskoj

Dok vjernike upozoravamo na datume naših velikih hodočašća, dotle ih sve srdačno pozivamo da se s hrvatskim svećenicima i biskupima okupe oko Marije, Isusove Majke i da sudjeluju u kulturno-zabavnim priredbama.

Mjesta i datumi hodočašćenja u Njemačkoj:

- 7821 BIRNAU na Bodenskom jezeru (24. 5. 1981. g. u 11 s.)
- 6222 MARIENTHAL kod Wiesbadena (8. 6. 1981. g. u 11. s.)

- 3200 HILDESHEIM – Katedrala (8. 6. 1981. u 12 s.)
- 7109 SCHÖNTAL kod Heilbronna (21. 6. 1981. u 11 s.)
- 8262 ALTÖTTING – Bavarska (12. 7. 1981. u 11. s.)
- 4178 KEVELAER – Nordrhein-W. (4. 10. 1981.)

Datum i mjesto hodočašćenja u Švicarskoj:

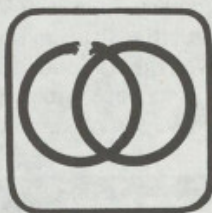
- CH-8200 EINSIEDELN (13. i 14. 6. 1981.)

Polagano umiranje sedmog sakramenta

Uleti Jakov jednog jutra u ured kao seoski bik, kako se kaže, kroz šarena vrata, pa počne užasno urlati i psovati, tako da se onih par ženica u predsoblju zaplašilo i razbjeglo kao kvočke po dvorištu. Vidi odmah i čoravi: opet Jakov „pod gasom“! Nagne se k meni preko pisaćeg stola, osjetim miris stare bačve od rakije, pa mi pljune skoro u lice: „Da joj mater, ona i njezina braća! Il' ti, moj socijalni, odjuri odma po nju, il' ću je zaklati ko prase prid Badnjak!“ Pitam ga: „Pobjegla ti opet Bosiljka, Jako?“ „A da šta, nego pobigla! Skriva se u njenom otelu ili kod svoje braće!“ Ponudim mu stolicu, pokušam ga smiriti, zapalim mu cigaretu. „Što je ovoga puta bilo?“ pitam. Dobro znam, posve suvišno pitanje, on mi je u posljednjih par godina već nekoliko puta naširoko ispričao svoje jade s njegovom pravoslavnom ženom i s njezinom braćom, koji da ga navodno – tako uvijek govori kad se napije – preko Udbe progone. Dok tako razgovaramo, Jakov se udobno smjestio u fotelji pa u toplom uredu polako zadrijemao. „Vino pleše, a rakija pjeva“, veli pjesnik – ali on ne zna da se može od toga i zaspati, što je još najbolje, kad se čovjek napije.

Jakov došao u Njemačku među prvim Livnjacima, još negdje oko god. 1963. Pod pazuhom je imao onu poznatu „diplomu“ za zidare i tesare, koja se onda mogla u Livnu dobiti za dobru flašu šljivovice. „Al' ja znam sve raditi! Imam pet zanata!“ govorili ponosno naši Bosanci. Dok je Jako marljivo krampao po bauštelama, došla za njim i Bosiljka, u tri godine mu rodila dva lijepa sinčića, ostavila kasnije djecu kod matere u Banja Luci, pa se i ona zaposlila ono „kuvarica“ u nekom malom hotelu. Poznam ih već dugo godina: Bosiljka, žena poštena, marljiva, štedna, a Jakov čovjek kao gora, od riječi, „veliki Hrvat i katolik, stoposto“, kako je uvijek naglašavao, pogotovo kad bi se malo opio. Ali valjda je u svojoj mladenačkoj objesti bio momentano ovo zaboravio pa oženio, „na svoju nesriću“, pravoslavku. Ali vidio sam da se dobro slažu, marljivo rade, dok se Jakov ne opije pa mu onda dođe krivo, da mu žena nije Hrvatice i katolkinja. Ali dvije stvari su Jakova navela na zlo: karte i rakija. Kad su zajedno stekli nešto novaca, dodijalo njemu krampati po kiši i snijegu, pa on ku-

pio za skupe pare neku gostionicu, nešto podigao od zajedničke ušteđevine, nešto posudio od ženine braće. Ali kako nije znao dobro gospodariti, a još k tome bio svoja najbolja mušterija kod karata, vina i piva, taj restoran u predgrađu nije baš najbolje cvjetao, nego ga je nakon pola godine morao prodati. Onda je Bosiljka prvi put otišla od njega

Mnogim parovima nisu više, nažalost, znakovi „ljubavi i vjernosti“ sveti

s djecom. Jakov se bio onda teško opio, lutao je par dana po gradu kao ošamućen, radio tu i tamo kod „naših jugoslavenskih firmi“, ali još više visio „na arbajsamtu“, nezaposlen, bez volje za posao, ili kako je ono jednom rekao naš fra Jure, „čovik koji traži posla, al' moli Boga da ga ne nađe“.

U redu, i ovaj put sam po Jakinoj želji otišao k njegovoj ženi u mali hotel „Metropolitan“, gdje Bosiljka već više godine radi u kuhinji, gdje je jako cijene i, po potrebi, skrivaju od Jakova u sobici ispod tavana. „Ne, ne vraćam mu se ni da je sav od zlata! Dosta sam uz njega trpila! Vi znate, gospodine, što sam sve uz njega pretrpila: Ja njega kruhom, a on mene motikom!“ Vidim, Bosiljka ima pravo: sva plava ispod očiju, od modrica, po licu i rukama tragovi „li-vanjskih nježnih ruku“.

Kad god neka naša žena dođe da joj prevedem presudu o razvodu braka ili kad mi neka od njih samo pripovijeda o mogućnosti rastave, pitam uvijek sebe i nju, već godinama: „Recite mi – zašto?“ Ovo pitanje ja sebi postavljam već oko dvadeset godina, ali jednog jasnog odgovora dosad nisam našao. Naše žene obično, plačući, kažu: Počeo je jako piti pa me onda izmlati sve na plavo. Ili: našao drugu, mlađu, pa, eto, tako!“ Muškarci rijetko ovako jasno odgovaraju – vidi se da ne žele mnogo o tome govoriti ili se stide, nego samo kažu: „Ma, eto, tako je došlo!“

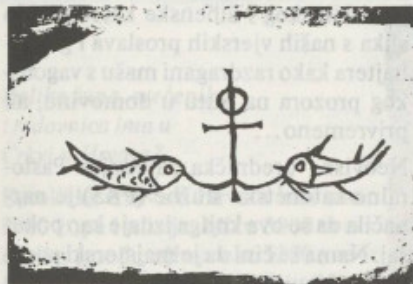
Katolici cijelog svijeta imaju sedam sakramenata, ali jedan od njih, onaj sedmi, lebdi danas u velikoj smrtnoj opasnosti: sakramenat ženidbe. Prvih šest sakramenata se i svi naši Hrvati, u domovini kao u inozemstvu, vjerno drže: svi krste svoju djecu. Skoro svi idu redovito na svetu ispovijed i na sakramenat svete pričesti, barem za Uskrs. Rijetko se netko odrekne svete krizme. Nitko skoro ne umire bez svetog pomažanja. Biskupi i dalje rede naše mlade svećenike, po običaju svete majke Crkve. I skoro svi Hrvati se i dalje crkveno vjenčaju. Ali ovaj sedmi sakrament, nažalost, ne drže više vječnim pečatom duše i tijela, kako to naša vjera traži. Sjećam se još dobro, kako su svi u rodnom Đakovu prstom pokazivali na nekog odvjetnika, pa iza ruke pred ustima šaptali: „On je razveden i opet se oženio!“ Nekad je rastava braka bila kuga i kolera. Danas se ova bolest našeg vremena smatra običnom prehladom, koja dođe i prođe. Ljudi se rastavljaju za svaku sitnicu. Nemaju više strpljenja jedan s drugim. Ne čekaju da se netko „udomači“ u braku, da se obadva kamenčića pošteno oribaju i sklade jedan s drugim. Nitko više ne želi nositi križ svojeg bračnog druga. Svaki misli samo na sebe. Rijetko netko ima osjećaj kod ženidbe da je sklopio jedan trajni sakrament. „Brakovi se sklapaju u nebu“, kaže jedna njemačka poslovica. Ali današnji ljudi – puni samosvijesti, demokracije i slobode ne žele se nikome podvrći, pa ni nebu. Nema više nerazrješivog braka. Jedne njemačke novine, nimalo katoličke, nego više liberalne, zaključuju svoj pregled ovog problema riječima: „Već bi bilo vrijeme, da se nebo opet zainteresira za ljudske brakove i da opet postavi svoje činovnike u ovaj odjel – inače smo propali mi i naša djeca!“ To, drugim riječima, znači: vrijeme je da opet poslušamo Crkvu i u pitanju kršćanskog braka.

Nedugo kasnije čujem da se Bosiljka vratila Jakovu s djecom, da ipak nije predala zahtjev za rastavu braka. „Nemam duše da to napravim, ne mogu zbog djece.“ Kad se Jakov napije pa opet počne vikati protiv svoje „rodbine“, ja mu ponovim talijansku poslovice: „Moglie e buoi dai paesi tuoi“, tj. uzmi volove i ženu iz svoga sela – onda ne možeš naći izgovor, kad brak ne štima, da je svađa nastala samo zato jer ste raznih vjera i narodnosti. Ivo Hladek

Tragom crkvene godine i kalendara (III.):

Svibanj – Marijin mjesec

Ove godine, odmah poslije Uskrsa, nanižaše se blagdani nekoliko značajnih i poznatih svetaca. Tako se 21. travnja slavio sv. Anselmo, nadbiskup i crkveni učitelj. Rodio se 1033. g. u Aosti, a umro je 1109. g. kao nadbiskup Canterbury u Engleskoj. Poznat je kao čovjek znanosti, a njegovo ime uzimaju ponekada i hrvatski redovnici. Mnogo se bavio odnosom razuma i vjere: „Ja vjerujem da bih razumio“. Podučavao je da vjera počiva na iskustvu ljubavi, dobrote i razumijevanja. – Sutradan je blagdan sv. Kaja, od latinskog Gaius, kojeg se ime, Kajo, često susreće u okolici Splita, jer je kao papa bio proganjen pod Splićaninom Dioklecijanom.

Po novom rimskom kalendaru sv. Juraj se slavi 23. travnja, dok se u narodu slavio dan kasnije. Oko sv. Jurja splelo se mnogo priča i u Hrvata. Pod Dioklecijanom je bio viši vojni časnik. Pošto se usprotivio progonstvu kršćana, car ga je dao pogubiti. Slikan je na konju, kako kopljem probada zmaja. U Sinjskoj krajini se priča da je Juraj ranio neman na jezeru u selu Hrvace, odakle je ona poletjela i srušila se u mjestu zvanom Smradovo, gdje je zemlja i danas izvanredno plodna. U novije vrijeme književnik Dubravko Horvatić napisao je izvrstan igrokaz „Sv. Juraj i zmaj“ u koji je upleo većinu hrvatskih legenda i običaja vezanih uz sv. Jurja.

Na blagdan sv. Marka evanđeliste, 25. travnja, održavaju se procesije i blagoslivljaju se polja. Marko je bio nećak sv. Barnabe. Bio je u Getsemanskom vrtu za vrijeme Isusova uhićenja: „Onda su ga ostavili svi njegovi učenici i pobjegli. A za njima je uporno išao neki mladić, zaogrnut platinenom haljinom. Kad su i njega zgrabili, on odbaci haljinu i pobježe napola gol.“ Misli se da je sv. Marko ovdje opisao samoga sebe. Također

se smatra da je u stanu Markove majke održana **Posljednja večera**. Prijateljivao je sa sv. Petrom. Utemeljio je prvu kršćansku općinu u **Aleksandriji** gdje je i pretrpio mučeništvo. Godine 828. dopremili su mletački trgovci njegove moći u Veneciju. Iznad njih se diže jedna od najvelebnijih crkava svijeta.

Blažena **Ozana kotorska** preminula je 27. travnja 1565. godine na glasu svetošći, a blaženom ju je proglasio papa Pio XI godine 1927. Mala Katarina bila je rodnom Crnogorka, a u Kotoru je stupila u zajednicu sestara dominikanki. Život je provela u pokori i kućici uz crkvu sv. Pavla gdje je bila i pokopana. Kad su Napoleonovi Francuzi porušili tu crkvu, njezino je tijelo preneseno u zbornu crkvu sv. Marije gdje i danas počiva. – Istoga dana rimski kalendar spominje **bl. Jakova Ilirskoga, Zadranina**, franjevačkog laika kojeg je mrtvo tijelo nađeno potpuno sačuvano 20 godina poslije smrti, 1505. g. u Istri.

Sv. Katarina Sienska spominje se 29. travnja. Umrula je 1380. g. u Rimu gdje je i pokopana u crkvi sv. Marije „Sopra Minerva“. Sestra Dominikanka, Katarina Sienska, je u svom kratkom životu od 33 godine toliko toga učinila da je jedna od rijetkih žena koje nose naslov „crkvene učiteljice“. Među ostalim, Katarina je postigla da se papa vrati iz Avignona (Francuska) u Rim pa je tako izbjegnuto novi crkveni raskol na Zapadu. Uz pjesnika Dantea i sv. Franju Asiškoga ona se smatra osnivateljicom talijanskog jezika i kulture.

Na posljednji dan travnja mi se Hrvati sjećamo pogibije Zrinskog i Frankopana, dočim crkveni kalendar spominje papu Piju V (1504.–1572.), koji je u doba **Tridentinskog sabora** nastojao obnoviti Crkvu i odstraniti raskošni život renesansnih papa. Zaslužan je za pobjedu kršćana nad Turcima kod Lepanta 1571. g., no u politici nije bio baš najsretnije ruke.

Papa Pio XII odredio je 1955. godine da se **1. svibnja** slavi blagdan sv. **Josipa radnika**. Time se htjelo dati i kršćansko značenje ovom radničkom prazniku koji se slavi od 1889. godine. Svedeno, glavni blagdan sv. Josipa se i dalje slavi

19. ožujka. Lijep je noviji običaj da se Prvog svibnja blagoslivlju oruđa i sredstva rada. Inače, po prastarom običaju u Hrvata, u svibnju momci darivaju djevojkama cvijeće i pjevaju podobne:

*„Na dobro ti doša’
prvi dan od maja,
kome se vesele
anđeli od raja.“*

Posebno je poznata Svibanjska pobožnost u čast B. Djevice Marije koja se pripisuje bl. Henriku Suso s Bodenskog jezera, a koju je službeno uveo papa Pio VII kad se vratio iz Napoleonova sužanjstva. Ova se pobožnost jako raširila po čitavom svijetu otkako je 1854. proglašen članak vjere o Bezgrešnom začecu Bl. Djevice Marije. U Hrvata postoji više knjiga sa svibanjskim propovijedima, a najzapaženije je djelo hrvatsko-gradišćanskog misionara Ivana Čukovića „Pobožnost za lipi Marijin misec majuš“. Poznata je i pobožna pjesma Albe Vidakovića:

*„Marijo, svibnja kraljice,
Ti, majko, rajskog slavlja!
Pred sliku tvoju ružice
Na pozdrav svibanj stavlja.“*

Trećeg svibnja slave se **sveti Filip i Jakov**. Njihova se imena često susreću u Hrvata, a po njima se zove gradić kraj Zadra – Filip-Jakov. Filip je bio apostol i učenik Ivana Krstitelja. Rodom je iz ribarskog sela Bethsaide na tiberijadskom jezeru. Na posljednjoj večeri Filip je rekao Isusu: „Gospodine, pokaži nam Oca i dosta nam je!“ **Sv. Jakov mlađi** je Isusov bratić. Napisao je poslanicu koja je puna slika s polja i livada.

U Hrvata se često susreće i ime **Florian**, po istoimenom mučeniku koji se spominje 3. svibnja. I on je bio časnik pod Dioklecijanom. Zazivlje se u opasnostima vode i vatre pa je tako zaštitnik vatrogasaca. Petog svibnja je blagdan **sv. Gotharda** po komu se zove najvažniji prijevoj u švicarskim Alpama. Po rođenju je Bavarac (oko 960. g.). Obnovio je opatiju na Tegernsee. Rado ga zazivaju u bolestima reume i kamenca na bubrežima. – Sedmoga svibnja je „fešta“ sv. **Duje, zaštitnika Splita**, solinskog mučenika iz Dioklecijanova vremena. Devetog svibnja slavi se sv. **Grgur Nazijanski**, veliki crkveni učitelj i pjesnik iz IV. stoljeća. Poznata je njegova izreka: „Velika je mudrost upoznati samoga sebe i ne držati mnogo do sebe“. Tog dana hrvatski crkveni kalendar

spominje **fra Šimuna Filipovića** (1732.-1802.) iz Seone kraj Gračanice, koji živio kao pokornik u Loretu (Italija).

Uljetu 1958. g. pokrenut je postupak da se proglasi blaženim **dr. Ivan Merz** (1896.-1928.), laički hrvatski apostol, rodnom iz Banja Luke, kojega kalendar spominje 10. svibnja. Bio je čovjek žive vjere, iskrene pobožnosti i isposničkog života. Djelovao je kao profesor na Nadbiskupskoj gimnaziji u Zagrebu.

Točno polovicom mjeseca slavi se **sv. Izidor, seljak** (+1130. g.). Na njegovu grobu u Madridu dogodila su se mnoga čudesa. Istoga dana, 15. svibnja, spominje se **sv. Sofija**, što na grčkom znači mudrost. Priča se da je imala tri kćeri: Vjeru, Nadu i Ljubav. Dan kasnije je blagdan **sv. Ivana Nepomuka** koji se slavi po cijeloj Srednjoj Evropi kao zaštitnik ispovjedne tajne. Rodio se 1345. g. u Moravskoj, a bačen je s praškog mosta u rijeku Moldavu.

Sv. Celestin V, papa (+1296. g.) slavi se 19. svibnja. Bio je pustinjač. U osamdesetoj godini bio je izabran za papu da bi se izbjegao raskol poslije smrti Nikole IV. Ali Celestin se ubrzo zahvalio na časti i vratio se u svoju pustinju. - **Sv. Bernardin Sienski** (1340.-1444.) spominje se 20. svibnja, a poznat je kao obnovitelj franjevačkog reda. Od njegovih učenika spominju se **sv. Ivan Kapištran**, poznat iz ratova s Turcima, i **sv. Jakov Markijski**, misionar u Bosni. On je oko 1430. g. pohodio braću **sv. Nikole Tavelića** u Šibeniku.

Blagdan **sv. Grgura pape** je 25. svibnja. On je bio najznamenitiji papa Srednjega vijeka. Glasovit je zbog obrane papinstva od prisizanja svjetovnih vladara. Prisilio je cara Henrika IV. da ga dođe moliti za oprostjenje u gradić Canossu. Otuda izraz - „doći u Canossu”. Poznat je i po obnovi neženstva (celibata) za svećenike.

Svibanjski crkveni kalendar završava se svetkovinom Pohođenja Bl. Djevice Marije Elizabeti, svojoj rodici, koja je također bila trudna. Tada je Elizabeta, u današnjem selu Ain Karem, rekla Mariji: „Najblagoslovenija si ti među ženama! I blagoslovljen plod utrobe tvoje!” A Marija joj je odgovorila divnom pjesmom Magnificat:

„Slavi duša moja Gospodina; duh moj kliče od radosti u Bogu Spasitelju moje, jer milostivo pogleda na neznatnu službenicu svoju. Gle! Odsad će me

Knjige - knjige - knjige...

Vrhunska knjiga vjerske zrelosti

Zagrebačka nakladna kuća Kršćanska Sadašnjost objelodanila je prošle godine već četvrto izdanje izvanredne vjeronaučne čitanke 'SNAGOM DUHA', koja je namijenjena pripravnici za otajstvo potvrde, krizme ili kršćanske zrelosti, kako lijepo kažu pisci ove zaisa zrele knjige. Odsada ne bi smjelo biti krizmanika u hrvatskoj Crkvi koji predhodno ne bi dobro proučio ovu veliku knjigu vjerske kulture.

Međutim, ova jedinstvena knjiga od 240 stranica velikog, plaketnog formata jest mnogo više od priručnika za krizmanike. Na stranu skromnost pisaca, ali oni ne kriju taj opći značaj svoje knjige kad u predgovoru kažu da je to 'skupno djelo cjelokupne naše Crkve, ponuđeno svima nama i oko nas'. I mi smatramo da nije pretjerano ako se kaže da je ovo vrhunsko djelo naše suvremene vjerske civilizacije.

Pod vodstvom p. Josipa Baričevića, skupina vrsnih pisaca nije žalila truda i sredstava da hrvatskom općinstvu pruži djelo koje našu vjersku književnost svrstava uz bok sličnih ostvarenja u velikom svijetu, i po sadržaju i po obliku.

Koliko naš čovjek čita?

Knjiga ima, ali ih naš čovjek neće. Kad nema cementa, ulja, kave ili whiskyja, naš čovjek će ih naći s lakoćom. Nije mu zato potreban Mjesec cementa, ulja, kave. Nitko se nije bavio problemom približavanja vikendica ili automobila našem čovjeku. On se sam snasao kako da to sebi približi.

Za razliku od stranaca naš čovjek ne nosi na plažu knjigu, nego marendu. Knjiga je njegov stari neprijatelj, gotovo historijski, i on je činom stjecanja sve-

blaženom zvati svi naraštaji... Naša velika crkvena slavlja posljednjih godina bila su u znaku Elizabetine riječi Mariji: „Blago onoj koja povjerovala!”

Marijin mjesec svibanj nije mogao ljepše završiti. *Zajedničar ljetopisac*

Raskošno i pregledno opremljena, ova knjiga vodi čitatelja kroz dvadeset poglavlja, od 'Poziva da budemo zajedno' preko 'Katoličke Crkve u Hrvata danas' do 'Potvrde - sakramenta kršćanske punoljetnosti'. Na kraju je 'pridometnut' 'Kratak pregled katoličke vjere' i kršćanski leksikon s preko stotinu obrađenih najvažnijih vjerskih pojmova. Pogovor je napisao nadbiskup Franjo Kuharić, u svom jezgrovitom stilu isklesanu u živcu kamenu kršćanske vjere.

Vjera i kultura se neprestano prepliću u ovoj čudesnoj knjizi. Od naših pjesnika nazočni su musliman Mak Dizdar, katolik M. Slaviček, paravoslavac G. Vitez pa onda Marin Franičević, Ante Cettineo, A. B. Šimić i drugi. U njoj ćemo naći odlomke iz svjetskih književnih pera: André Gide, R. Tagore, Paul Eluard, Franjo Asiški i tako redom. Slikovni prilozi su brojni i bogati: od Grgura Ninskog i šibenske katedrale do slika s naših vjerskih proslava i gastarbajtera kako razdragani mašu s vagonskog prozora na putu u domovinu, ali privremeno...

Neovisna urednička zajednica Pastoralno-katehetske službe (PKS) je naznačila da se ova knjiga izdaje kao pokušaj. Nama se čini da je majstorski pogodak u pravi cilj i da ovaj 'pokušaj' ne smije ostati osamljen. U pravom probitku vjere i hrvatske kulture. Kome je god stalo do jednoga i drugoga požurit će se nabaviti ovo djelo da njime obogati svoj dom i osnaži svoj duh. *S.Z.*

dodžbe zauvijek baca na smetlište. On svojem djetetu daje ovakav savjet: uči danas, kako ne bi morao sutra. U najmanju ruku kao da učenju ima kraja. Nije se stoga čuditi što naš čovjek koji je završio fakultet prije desetak godina, danas već ide u red polupismenih. On je nezalica s diplomom. Umjesto postdiplomskog, valjalo bi uvesti tečajeve dopismenijavanja.

Naš čovjek je munjevito stekao naviku gradnje vikendica, čak i uz činjenicu da mu plaća nije Bog zna kakva. Prošle godine samo u Hrvatskoj srušeno je više vikendica (gradnja bez dozvole) nego što je naklada najrazvikanijeg romana.

Ako smo u Evropi pretposljednji u čitanju, a jesmo, onda nam baš ni privreda ni kultura ne mogu biti na mjestima gdje bismo ih željeli vidjeti.

V. Tenžera u zagr. „Vjesniku” 1980.

Svojim marom i trudom one su uvijek u žiži svih misijskih događanja

Što je to misijska djelatnost Crkve i što podrazumijevamo pod nazivom „misi-je“?

- Riječ „misijska“ izvorno znači poslanje. Isus Krist je naime svoje učenike poslao po svemu svijetu da svim ljudima navijeste Evanđelje (Radosnu vijest).
- Pod nazivom „misijske“ obično se podrazumijeva navještanje Evanđelja u zemljama koje još ne poznaju Kristovu evanđeosku poruku ili u kojima se kršćanstvo još nije ukorijenilo. Zato se te zemlje nazivaju „misijske zemlje“.

Koliko župa, svećenika i redovnica ima u Crkvi u Hrvata?

Katolička Crkva u Hrvata ima oko 2500 župa i misija, blizu 3000 svećenika (među njima oko 1250 svećenika redovnika) i oko 6500 redovnica.

Diese ausländischen und deutschen Fussballer haben die Integration gut verstanden.

- Misijskim se radom također naziva rad naših svećenika, redovnika, redovnica, pastoralnih i socijalnih radnika među našim iseljenicima u SR Njemačkoj, Austriji, Francuskoj, Švicarskoj, Švedskoj, Sjedinjenim Američkim državama, Kanadi i Australiji. Među našim iseljenicima radi preko 250 hrvatskih svećenika.

Grupa iz Salzburga, jedina „nenjemačka“ grupa, pokazala je svoje znanje u vjeronaučnom kvizu i svoje umijeće u športskom natjecanju

Socijalni savjetnik i upitnik...

Odštete u postocima kod povreda glave, mozga i kičmene moždine – sudska vještačenja

Povrede mozga i kičmene moždine mogu dovesti do prolaznih i trajnih posljedica na navedenim organima. Da bi povrijeđeni bio od BG što pravilnije odštećen za pretrpljenu povredu, postoji jedno pravilo za vještačenja koje se u neurologiji osniva na knjizi za neurologiju „Lehrbuch der Neurologie“ od Werbera Scheida – Georg Thieme, Verlag Stuttgart.

U ovoj knjizi su dane osnove vještačenja za povrede glave, mozga, kičmene moždine te perifernih povreda na rukama i nogama. Za slijedeće povrede postoji ovo pravilo koje od 5 do 10% može varirati na gore i dolje.

Smanjenje radne sposobnosti, zbog nesreće na poslu, zove se njemački skraćeno MdE (Minderung der Erwerbsfähigkeit):

1. Nepotpuna klijenut donjih udova sa smetnjama mokrenja i stolice daje MdE od 30 – 60%;
2. Potpuna klijenut donjih udova sa smetnjama mokrenja i stolice daje MdE od 80 do 100%;
3. Nepotpuna povreda kičmene moždine s djelomičnim klijenutima udova daje MdE od 80 do 100%;
4. Potpuna povreda donjih i gornjih udova, odnosno vratnoga dijela kičmene moždine daje MdE od 100%;
5. Potpuna neupotrebljivost (oduze-tost):
 - a) desne ruke daje MdE od 75%
 - b) lijeve ruke daje MdE od 65%
 - c) jedne noge daje MdE od 70%

6. Ispadi pojedinih živaca:

Nervus axillaris (rame) lijevi ili desni daje MdE od 30%

Nervus radialis desni (dlan se ne može podići) daje MdE od 25%, a lijevo od 20%;

Nervus ulnaris (nemoć stiskanja šake) desno daje MdE od 33%, a lijevo od 25%;

Nervus medianus (nemogućnost širenja i stiskanja prstiju – palac, kažiprst) desno daje MdE od 33%, a lijevo MdE od 25%;

Kombinacija N. medianus i ulnaris desno: MdE od 60%;

N. medianus i ulnaris lijevo: MdE od 50%;

Kombinacija N. radialis i ulnaris desno: MdE od 60%;

N. radialis i ulnaris lijevo: MdE od 50%;

Kombinacija N. medianus i radialis desno: MdE od 60%;

N. Medianus i radialis lijevo: MdE od 50%;

Kombinacija N. medianus i radialis i ulnaris desno: MdE 75%, lijevo: MdE 66%

N. peroneus superficialis (stopalo) jedna noga: MdE od 10%;

N. peroneus – jedna noga nakon ortopedskog liječenja: MdE od 25%;

N. tibialis – jedna noga: MdE od 25%;

Kombinacija N. tibialis i peroneus: MdE 40%;

N. ischiadicus (Išijas živac – jedna noga) daje MdE od 50%;

N. femoralis – jedna noga: MdE od 40%.

Povreda mozga:

1. Obična povreda lubanje – Schädel-prellung – ne ostavlja posljedica: MdE = 0%;

2. Potres mozga – Commotio cerebri – lakši stupanj:
2 – 6 sedmica poslije potresa: MdE = 100%;

2 – 6 sedmica poslije toga roka: MdE = 50%;

1 – 3 mjeseca poslije MdE = 20%;

Potres mozga – srednja povreda:
1 – 2 mjeseca poslije toga potresa: MdE = 100%;

2 – 3 mjeseca poslije toga: MdE = 50%;

2 – 3 mjeseca poslije toga: MdE = 30%;

2 – 4 mjeseca poslije: MdE = 20%;

Potres mozga – teška povreda:
2 – 4 mjeseca poslije potresa: MdE = 100%;

3 – 6 mjeseci poslije toga: MdE = 50%;

3 – 6 mjeseci poslije toga: MdE = 30%;

4 – 8 mjeseci poslije: MdE = 20%

3. Teška povreda mozga – Contusio cerebri.

Trajno smanjenje radne sposobnosti (MdE):

- a) lakšeg stupnja 10 – 20%;
- b) srednjeg stupnja 20 – 30%;

Teška povreda mozga sa klijenutima udova:

- a) lakšeg stupnja 30 – 40%;
- b) srednjeg stupnja 50 – 70%;
- c) teškog stupnja 100%.

Teška povreda mozga s psihičkim smetnjama:

- a) lakšeg stupnja 30 – 40%;
- b) srednjeg stupnja 50%;
- c) teškog stupnja 60 – 100%.

Teška povreda mozga sa epileptičnim napadima (padavica) daje MdE od 40 – 100%.

Smetnje koordinacije i ravnoteže kao posljedica povrede maloga mozga daje MdE od 20 – 60%.

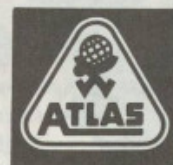
H. W. DÜSER – ATLAS

Alfred-Klingele-Str. 92,

7064 Remshalden-(Ortsteil) Grunbach, kod Stuttgarta, telefon 0 71 51 / 7 20 71

prodaje: rabljene
bagere – rovokopače
utovarivače i autodizalice

Naša ponuda zadovoljit će Vaše interese!

Sve povrede mozga i kičmene moždine trebale bi biti odštetene po ovoj tablici koja, kako sam već rekao, može varirati za 5-10%. Ovo vještačenje počinje tek tada kad povrijeđeni opet bude sposoban za rad. Do tada, odnosno dok je na bolovanju, ima pravo na MdE od 100%. O rezultatu vještačenja svaki povrijeđeni će biti obaviješten od one BG kod koje je osiguran. Povrijeđeni dobiva tzv. „Bescheid“ kojim mu se saopćava da je npr. kod povrede na poslu zadio:

Commotio cerebri i da MdE iznosi 20% za 6 mjeseci. To znači, da će povrijeđeni za vrijeme od 6 mjeseci dobivati od BG-a 20% od svoje netto zarade koju je prosječno imao prije povrede na poslu.

Ako povrijeđeni misli da je sa 20% premalo dobio ili da ima smetnje i poslije 6 mjeseci, mora se u roku od 14 dana po primitku „Bescheida“ javiti sa žalbom odgovarajućem socijalnom sudu-Sozialgericht. Socijalnom sudu se mora podnijeti **tužba protiv odluke BG** - Takvu tužbu će Vam najbolje napisati Vaš socijalni radnik pri misiji. U tužbi treba navesti da s visinom odštete ili rokom odštete niste suglasni, jer imate i dalje određene smetnje koje treba potanko navesti. U tužbi treba zahtijevati ponovno vještačenje. Imate pravo da sami imenujete liječnika svojega povjerenja. On mora biti specijalist kirurg, neurolog, okulist ili liječnik specijalist za uho, grlo i nos.

Na Vašu tužbu Socijalni sud će odrediti novoga vještaka i ponovno vještačenje. Ako niste vješti njemačkom jeziku, imate pravo tražiti službenog prevodioca kojega plaća vaša BG. Svi troškovi vještačenja kod socijalnoga suda za vas su besplatni.

Ako odluka socijalnoga suda bude za vas nepovoljna, onda postoji još samo malo nade da bi se na slijedećem stupnju, t.j. kod Zemaljskoga socijalnoga suda, „Landessozialgericht“, slučaj riješio u vašu korist. Međutim, ako smatrate da ste i ovdje krivo vještačeni, obratite se makar upitom na svoj Landessozialgericht. On će Vam saopćiti, da li vam se proces isplati. Ako ovdje, naime, izgubite, morate sami snositi dio troškova. U ovakvom slučaju najbolje se posavjetovati s neutralnim specijalistom za tegobe koje imate.

(Nastavit će se)

U posljednjem br. Žz na str. 11 pogrešno je otisnuto u podnaslovu „Posljedice živaca na rukama“. Mjesto toga treba stajati: „Periferni povrede živaca na rukama“.

Cigareta je otrov i poigravanje životom

U velikom broju znanstvenih ustanova godinama je ispitivano djelovanje duhanskog dima na ljudsko zdravlje i došlo se do objektivnih dokaza o štetnom, često nepopravljivo štetnom djelovanju pušenja na mnoge funkcije ljudskog organizma. To štetno djelovanje stručnjaci su sabrali u nekoliko točaka:

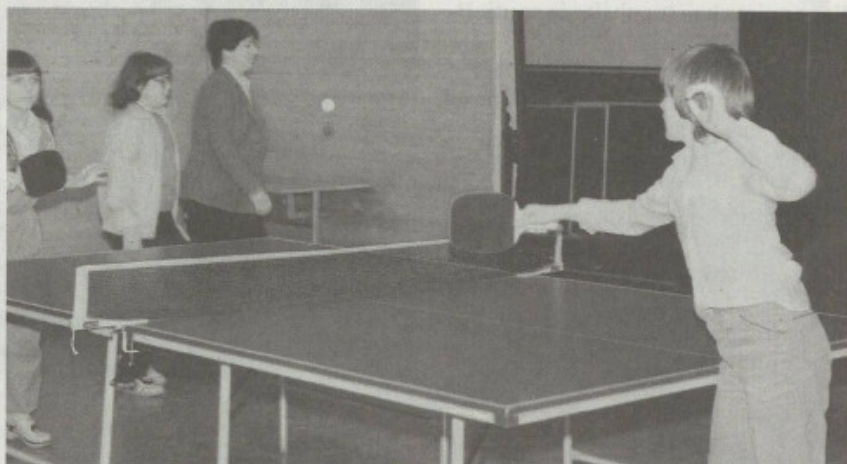
1. pušenje smanjuje apetit i količinu kisika u krvi,
2. remeti normalnu probavu i iskorištavanje hrane,
3. izaziva nesanicu, osjećaj umora i nesvjesticu,
4. dovodi do mučnog buđenja,
5. postupno stvara uvjete za srčanu klijenut (infarkt),
6. razara vitamin C i slabi radnu sposobnost,
7. oštećuje dišne organe i ubrzava pojavu raka na tim organima,

8. kvari zube,
9. ubrzava stvaranje bora na licu,
10. izaziva loše raspoloženje,
11. draži sluzokožu,
12. smanjuje sposobnost pamćenja,
13. zamućuje vid,
14. izaziva nervozu i povećava želju za uživanjem alkohola,
15. slabi seksualne funkcije,
16. slabi volju.

Osim toga, istraživanja su pokazala da tri popuštene cigarete u blizini nepušača (stanu, uredu) čine kao da je i on sam popuštao jednu cigaretu.

Prema podacima francuskih ustanova za istraživanje štetnog djelovanja pušenja, svako peto dijete čija je majka pušila za vrijeme trudnoće umire pri porođaju.

Jedini logičan zaključak koji se iz svega ovoga nameće glasi: ostavi cigaretu da ne izgubiš zdravlje i - život.

Želiš li biti športaš - nemoj pušiti!

Od 15. 10. 1980. godine radi u Hrvatskoj kat. misiji u Bielefeldu kao pastoralna suradnica gospođa **Marica Mraz**. Glavna težišta njezina djelovanja su: posjeti bolesnicima, vjeronauk, rad s djecom i folklor.

Marica Mraz

Primljeno u posljednji čas

Hrvatska kat. misija u Aalenu organizira 2. Hrvatsko hodočašće u Ellwangen-Schönenberg 14. 6. 1981. g. Na hodočašće dolazi kardinal dr. Franjo Šeper. Evo programa:

- Od 9-11 s.: prigoda za sv. ispovijed,
- U 10.30 s.: Križni put,
- U 11.00 s.: Blagoslov kopije Pralika Gospe Velikog zavjeta, blagoslov križa, procesija, sv. Misa, sv. Potvrda i pričešt.
- U 12.30 s.: ručak,
- U 14.00 s.: kulturno-zabavno popodne s predavanjem.

Žiri je zauzeo svoje mjesto – još par trenutaka i početi će vjeronaučno natjecanje

„Blago siromasima u duhu jer je njihovo kraljevstvo nebesko!
Blago onima koji tuguju jer će se utješiti!

Blago krotkima jer će baštiniti zemlju!
Blago žednima i gladnima pravednosti jer će se nasititi!

Blago milosrdnima jer će postići milosrđe!

Blago onima koji su čista srca jer će Boga gledati!

Blago mirotvorcima jer će se zvati sinovi Božji!

Blago progonjenima zbog pravednosti jer je njihovo kraljevstvo nebesko!”

Isus Krist

Crteži naših najmlađih bili su i lijepi i originalni

Ovako još nitko govorio nije
Da svaka riječ je na ranu rečena...

On slovom svojim krči pute
I put otvori
Zori

M. Dizdar

Među brojnim crtežima na temu „Zakej i Isus” žiriju se ovaj učinio najboljim

**ŽIVA
ZAJEDNICA**

Herausgeber:
**Kroatisches
Oberseelsorgeamt
in Deutschland**

Schreyerstraße 1 · 6000 Frankfurt a. M. 70
Telefon: (0611) 638213

Verantwortlich: Pater Bernardo Dukić

Redakteure: Pater Ignacije Vugdelija
Pater Bernardo Dukić

Redaktionsrat: Dragan Čuturić, Anto Jelić,
Marijan Kopic, p. Josip Mrkonjić, p. Stjepan
Pavić, Branko Šimović

Jahresbezugspreis: DM 10,-

Bankverbindung: Konto Nr. 129 072 bei der
Stadtsparkasse Frankfurt (Blz. 500 501 02)

Satz: Fotosatz Service Bauriedl

6082 Mörfelden-Walldorf

Druck: Scholl+Klug Druckerei GmbH
6082 Mörfelden-Walldorf